

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov Slovenije
published by the association of surveyors, Slovenia, Yugoslavia

2

letnik 20, Ljubljana, 1976

GEODETSKI VESTNIK

izdaja zveza geodetov slovenije
published by the association of surveyors, slovenia, yugoslavia

2

, letnik 20, str. 59-121, Ljubljana, junij 1976, udk 528 = 863

Uredniški odbor: Glavni urednik - Stanko Majcen, odgovorni urednik - Vlado Kolman, urednik za znanstvene prispevke - dr. Florijan Vodopivec, urednik za strokovne prispevke - Boris Bregant, urednik za splošne prispevke, informacije in zanimivosti - Peter Svetik, tehnični urednik - Marjan Smrekar, član - Božo Demšar

Uredniški svet: Tomaž Banovec, Teobald Belec, Ahmed Kalač, Zlatko Lavrenčič, Gojmir Mlakar, Milan Naprudnik, Janez Obreza

Prevod v angleščino: Miro Črnivec

Lektor: Božo Premrl

Izhaja: 4 številke na leto

Naročnina: Letna kolektivna naročnina za prvi izvod je 400 din, za nadaljnje izvode 200 din. Letna naročnina za nečlane Zveze geodetov Slovenije je 60 din. Naročnina za člane Zveze geodetov plačana v članarini.

Naročnino lahko poravnate na naš žiro račun št.: 50100-678-000-0045062 - Zveza geodetov Slovenije, Ljubljana

Prispevke pošiljajte na naslov glavnega oziroma odgovornega urednika: Geodetska uprava SRS, Cankarjeva 5, 61000 Ljubljana, telefon 23-031 in 23-082.

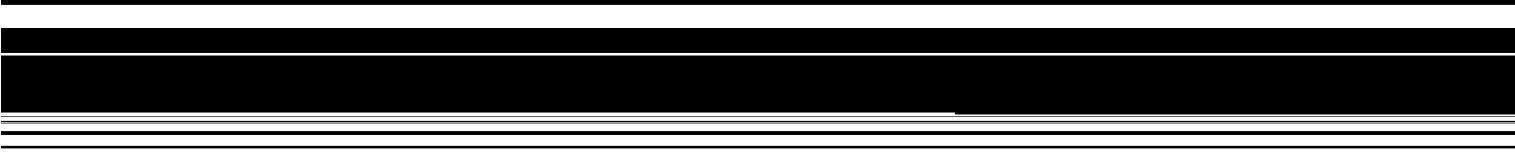
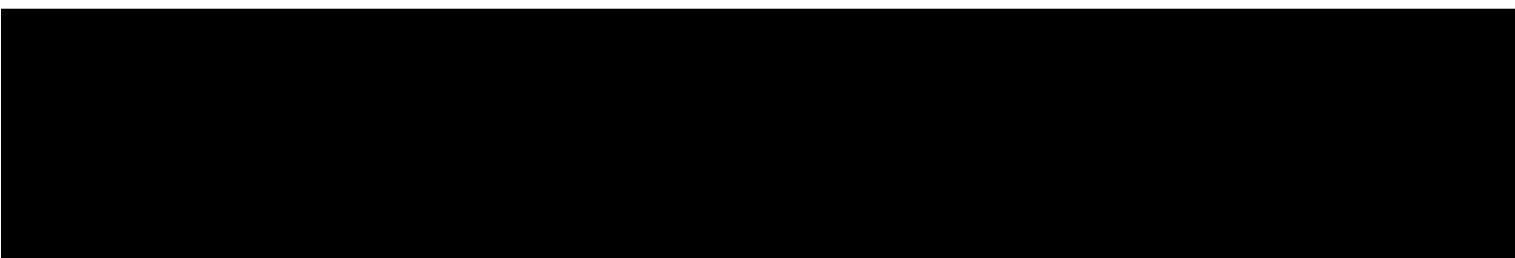
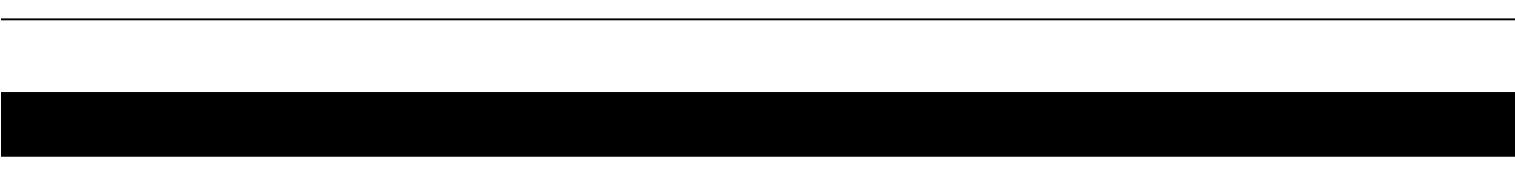
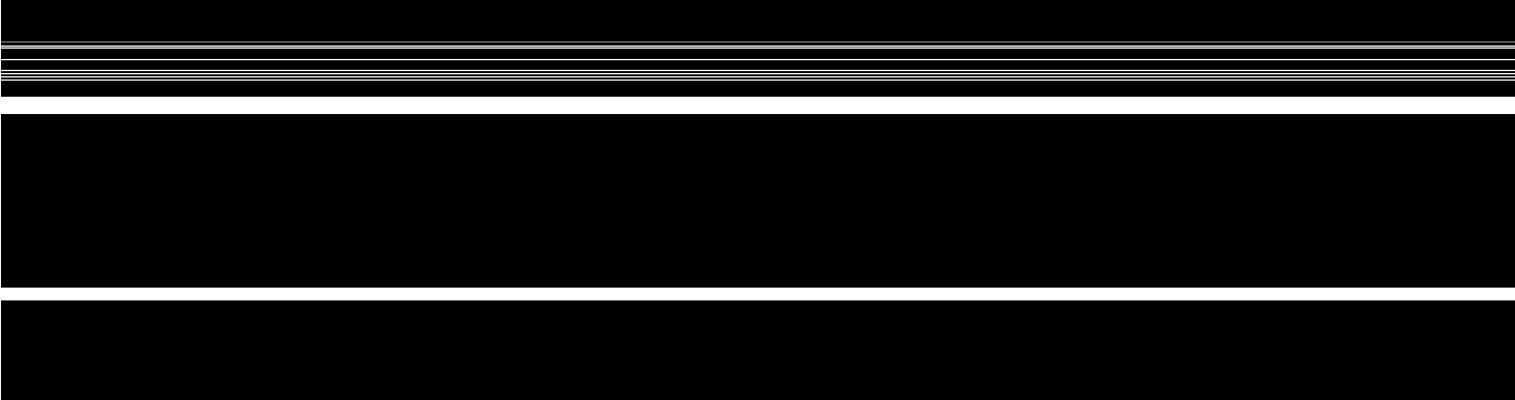
Tiska Inštitut za geodezijo in fotogrametrijo FAGG v Ljubljani.

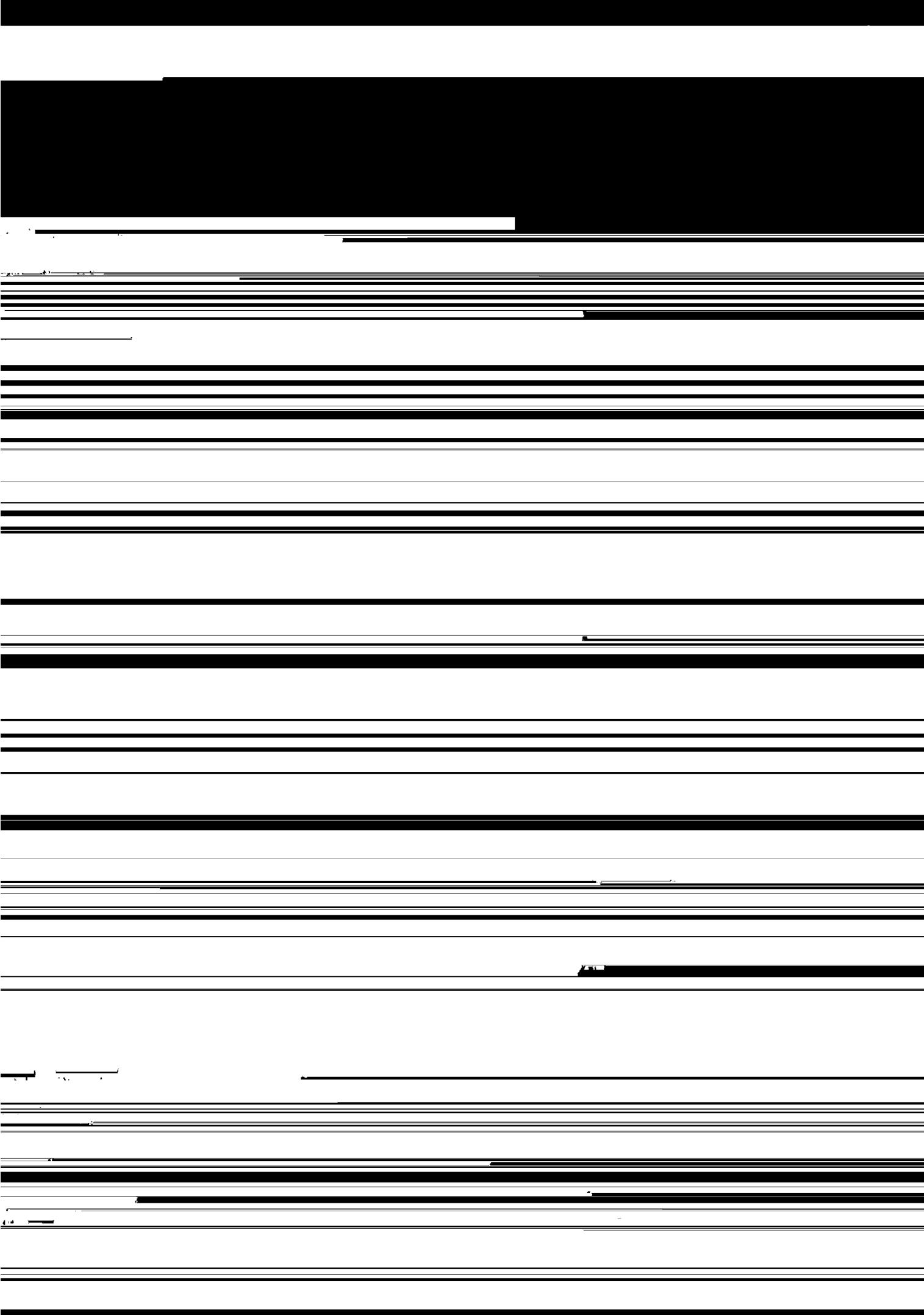
Naklada 650 izvodov.

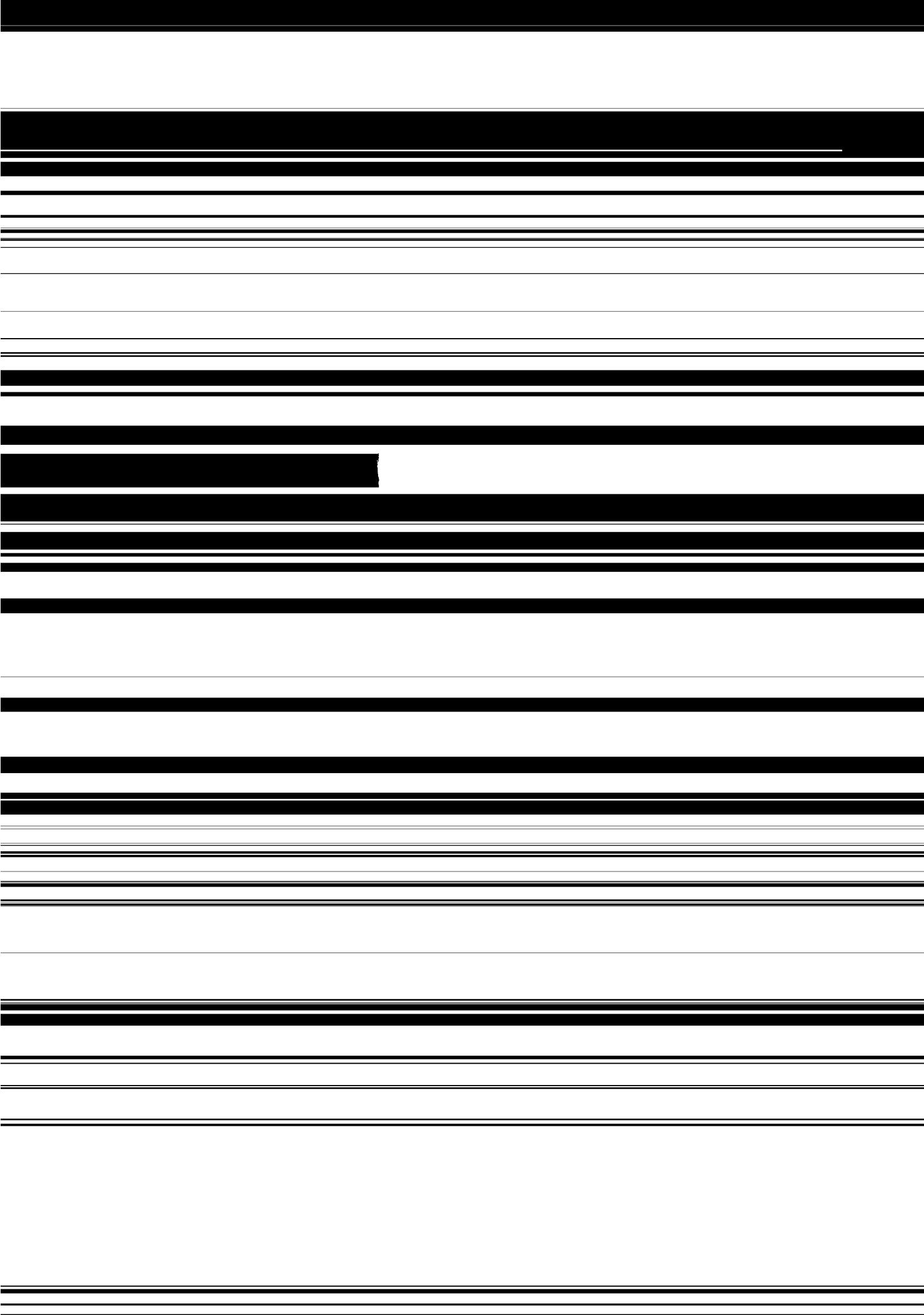
Izdajo Geodetskega vestnika sofinancira Raziskovalna skupnost Slovenije.

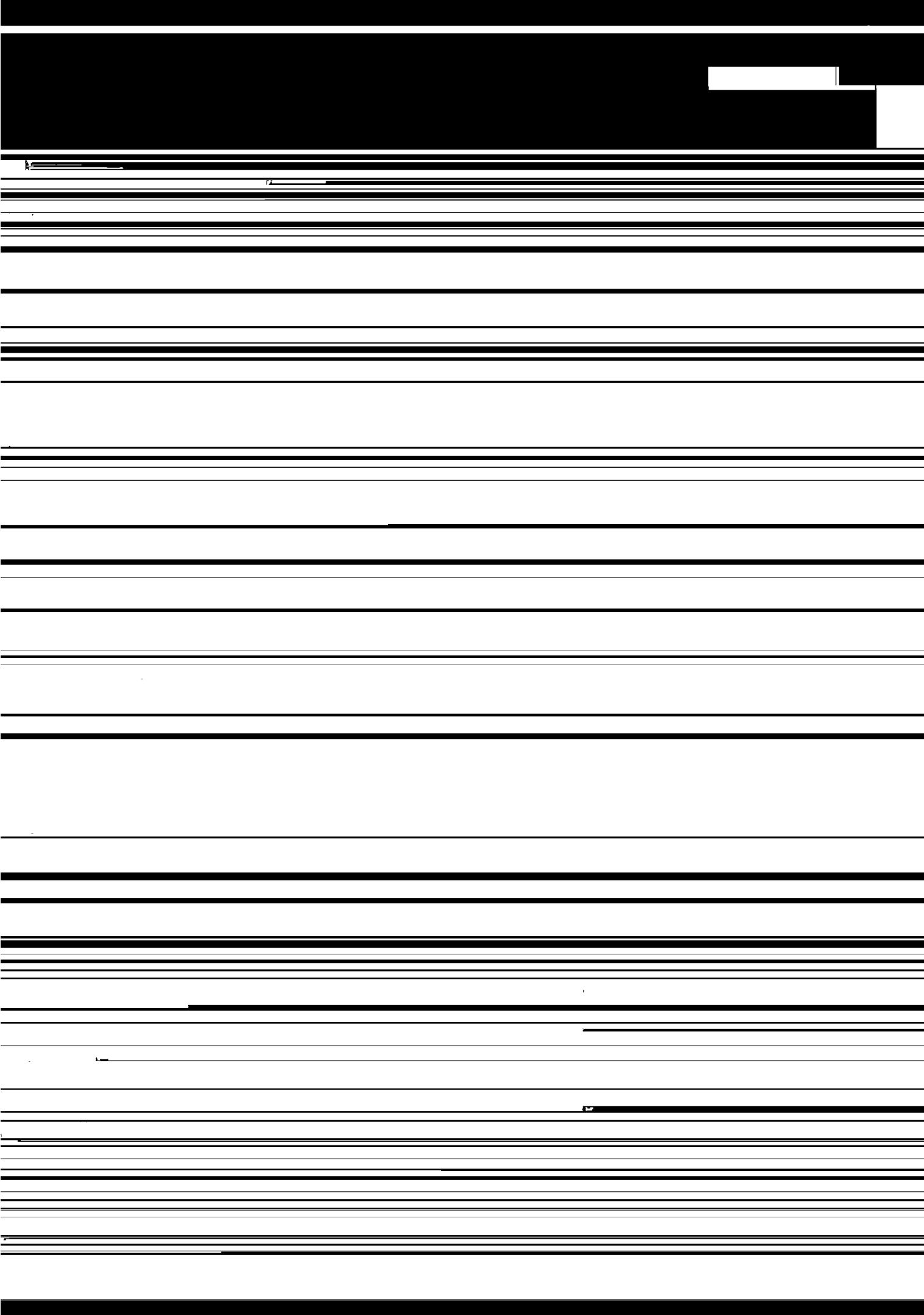
Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo št. 4210-35/75 z dne 24.1.1975 je naše glasilo opravičeno temeljnega davka od prometa proizvodov.

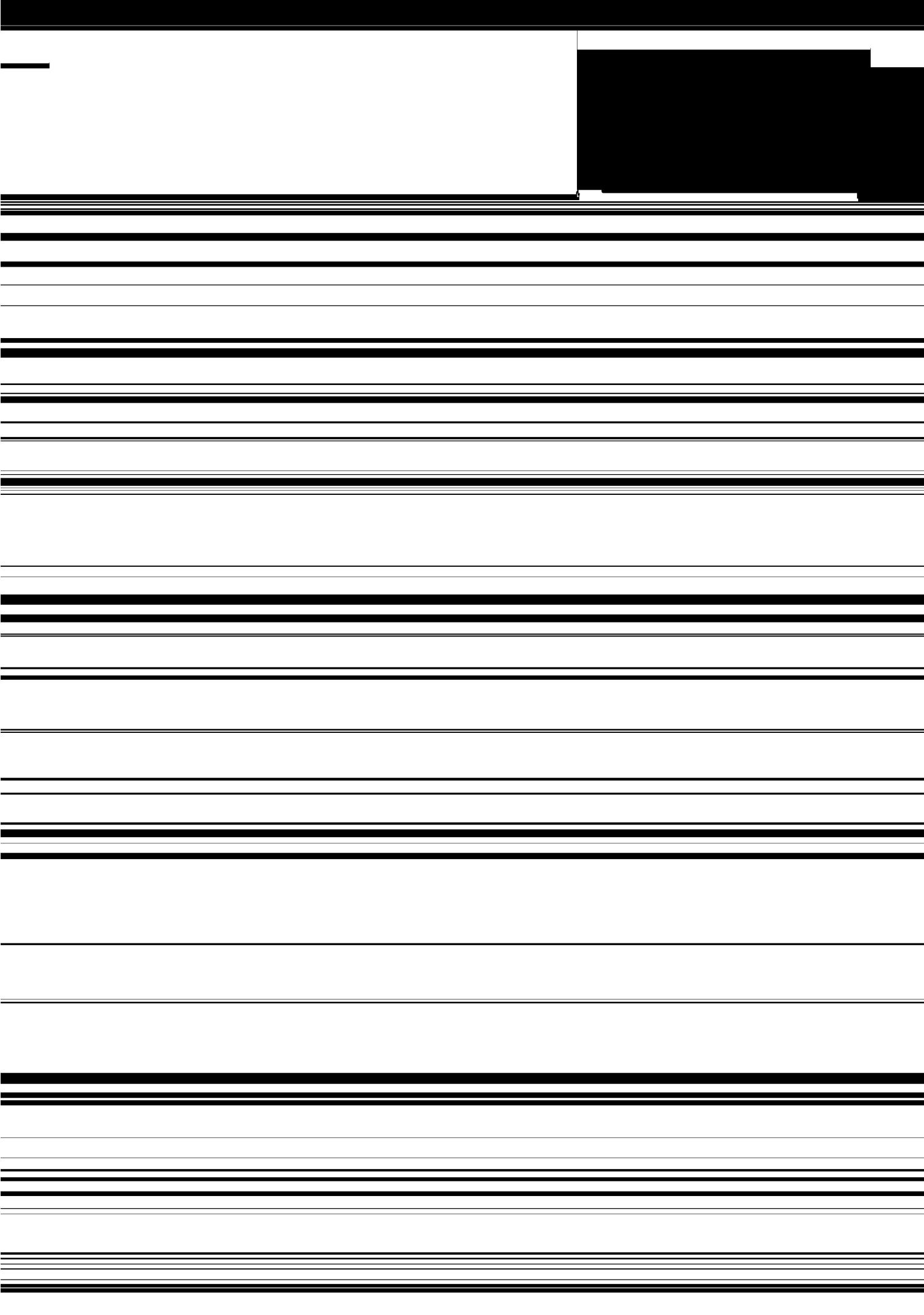
W

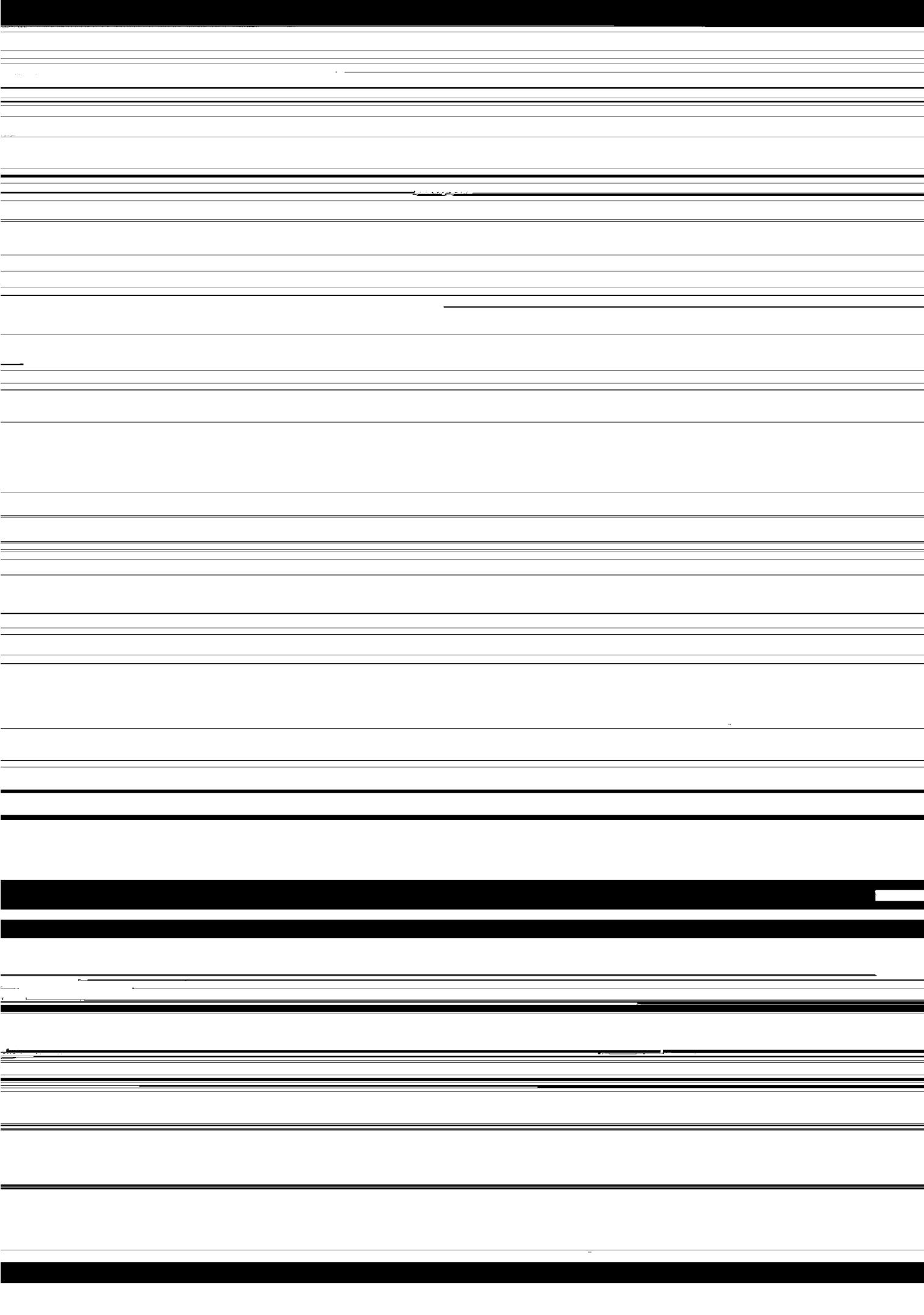

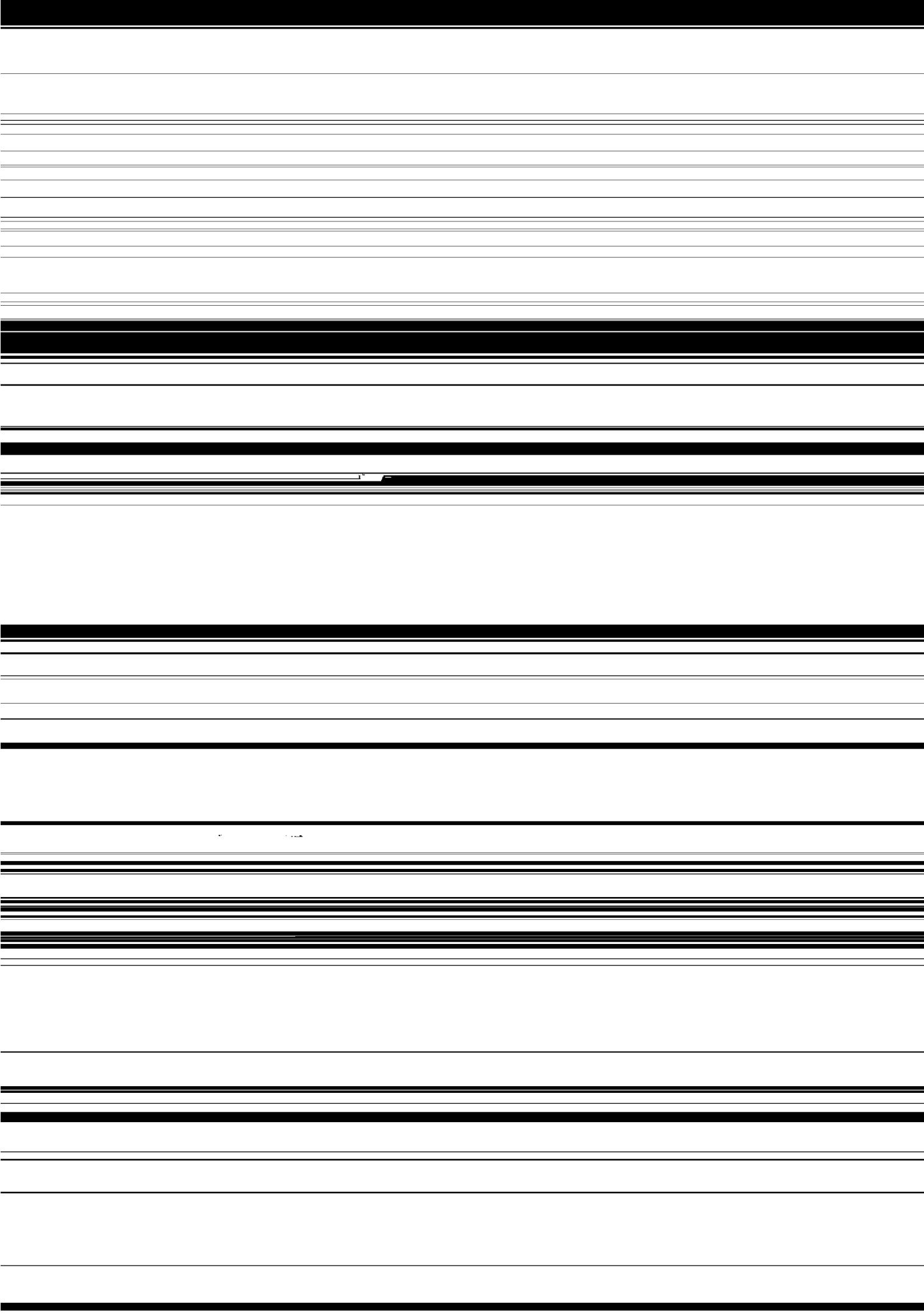

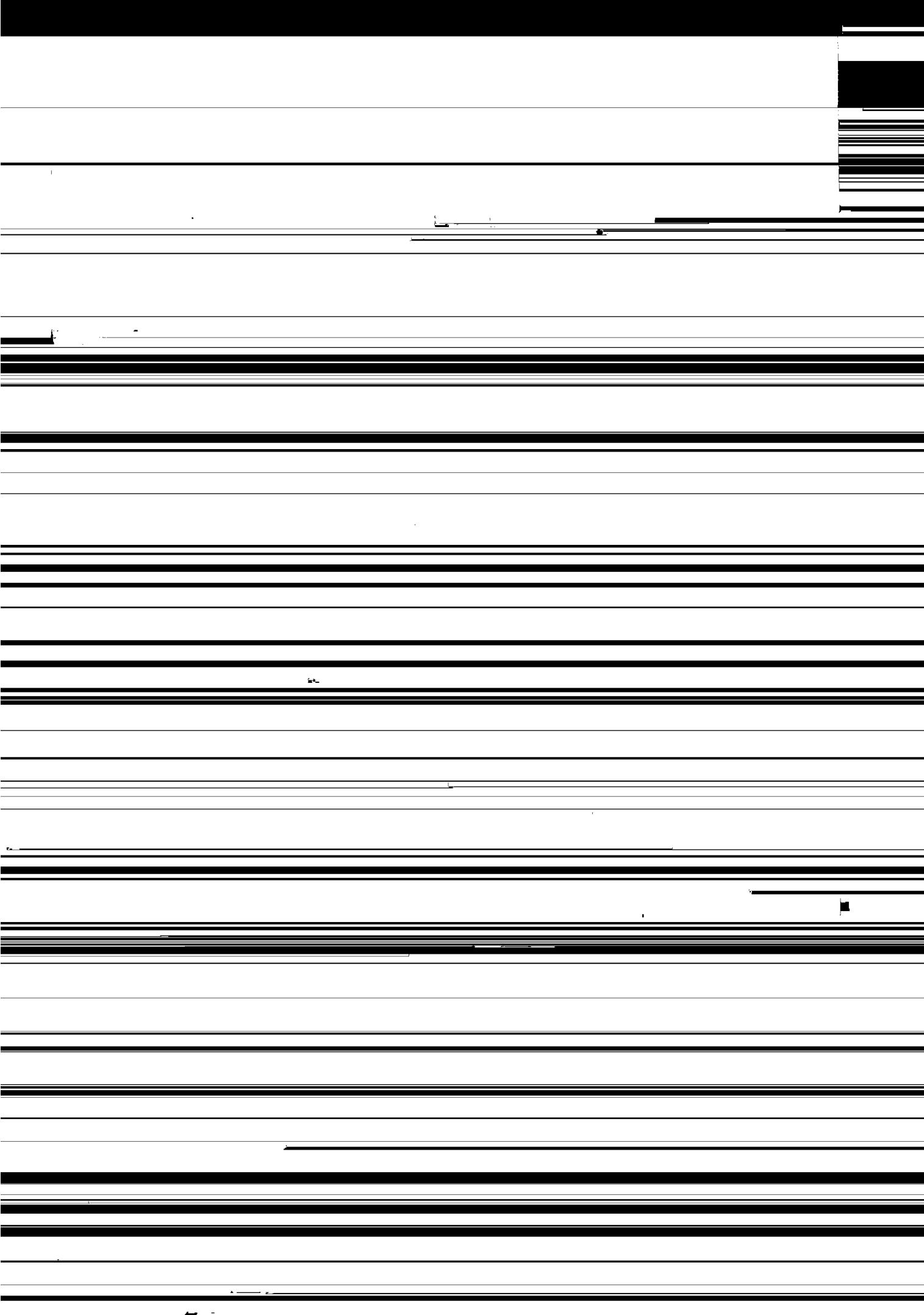

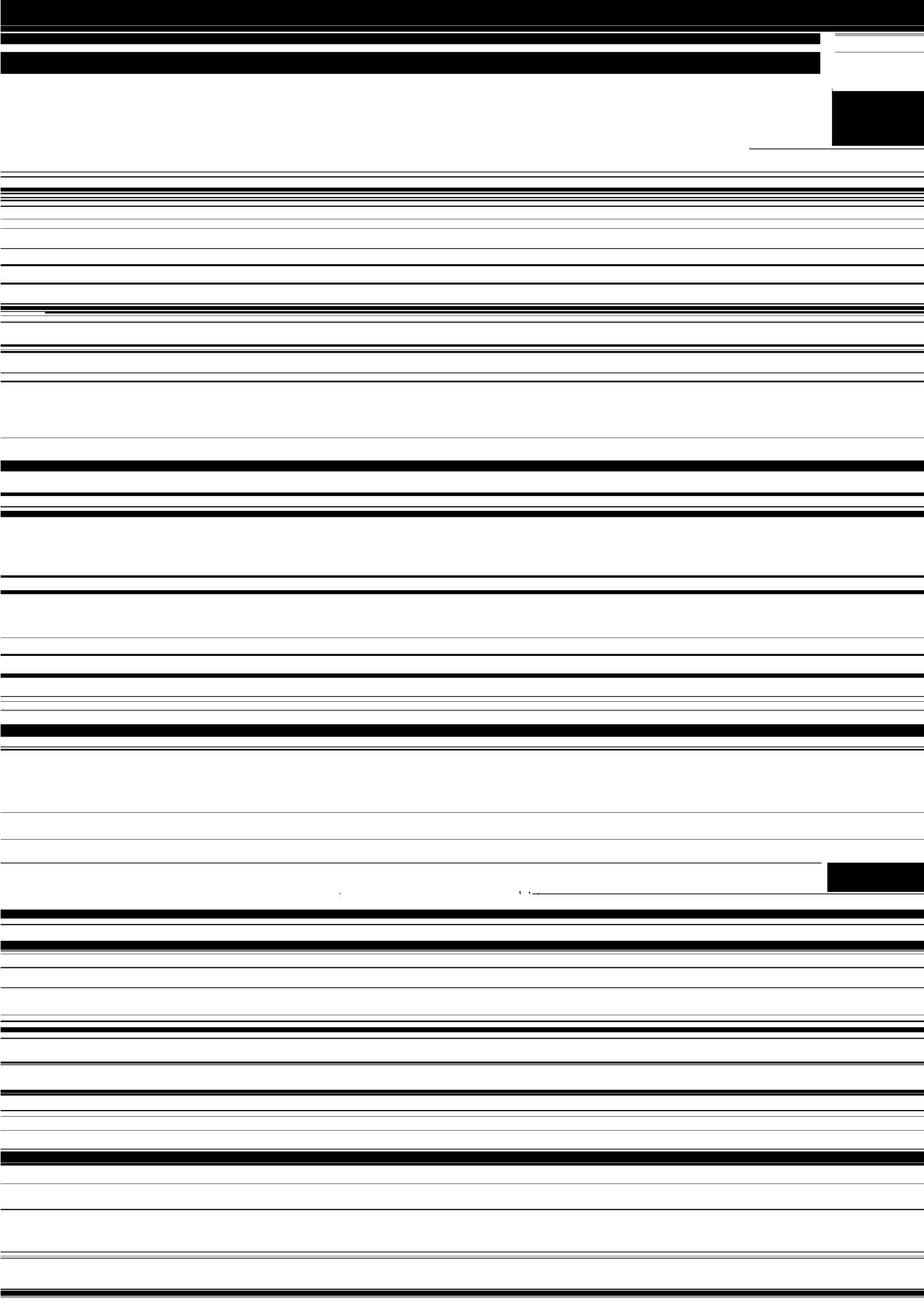

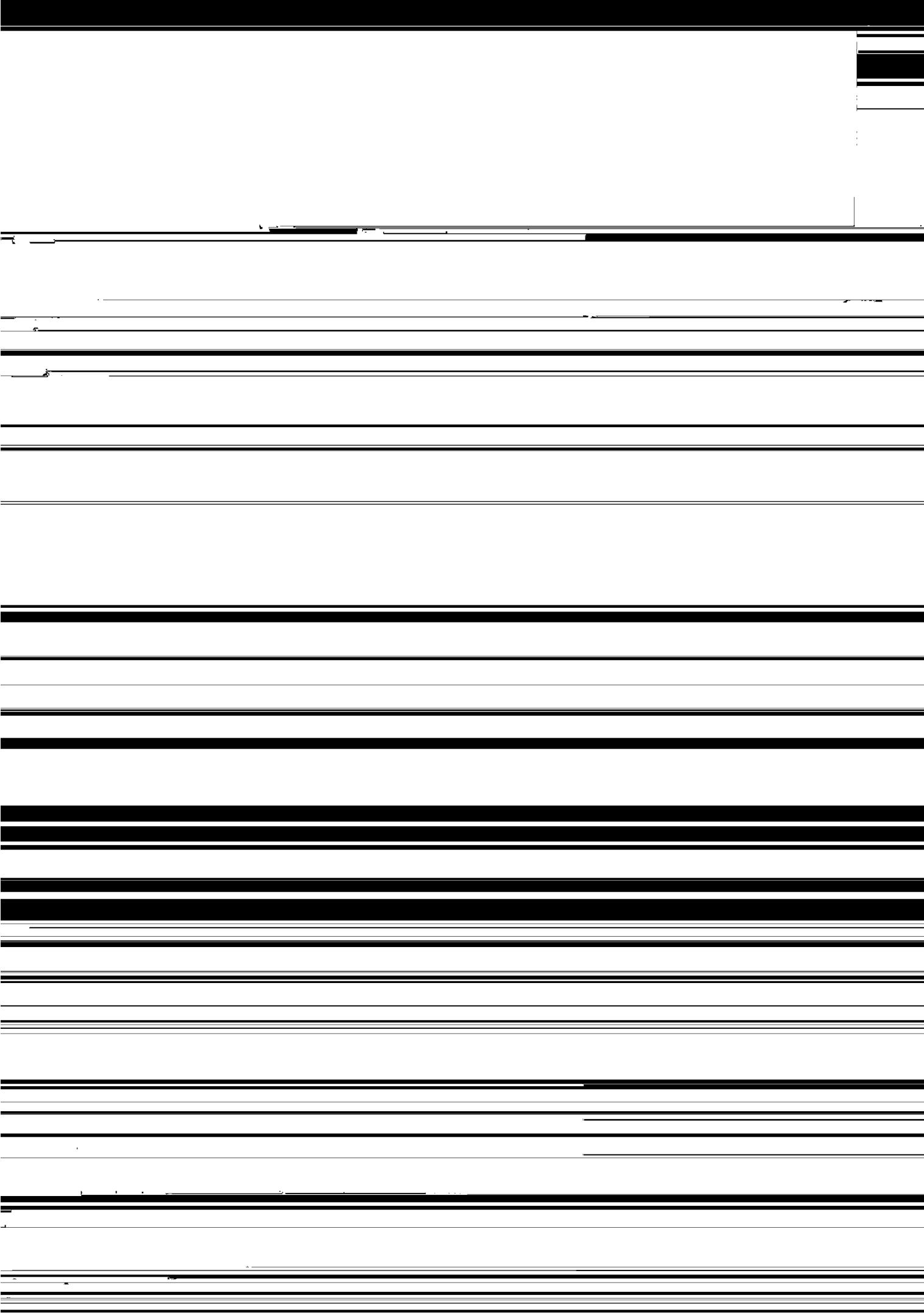

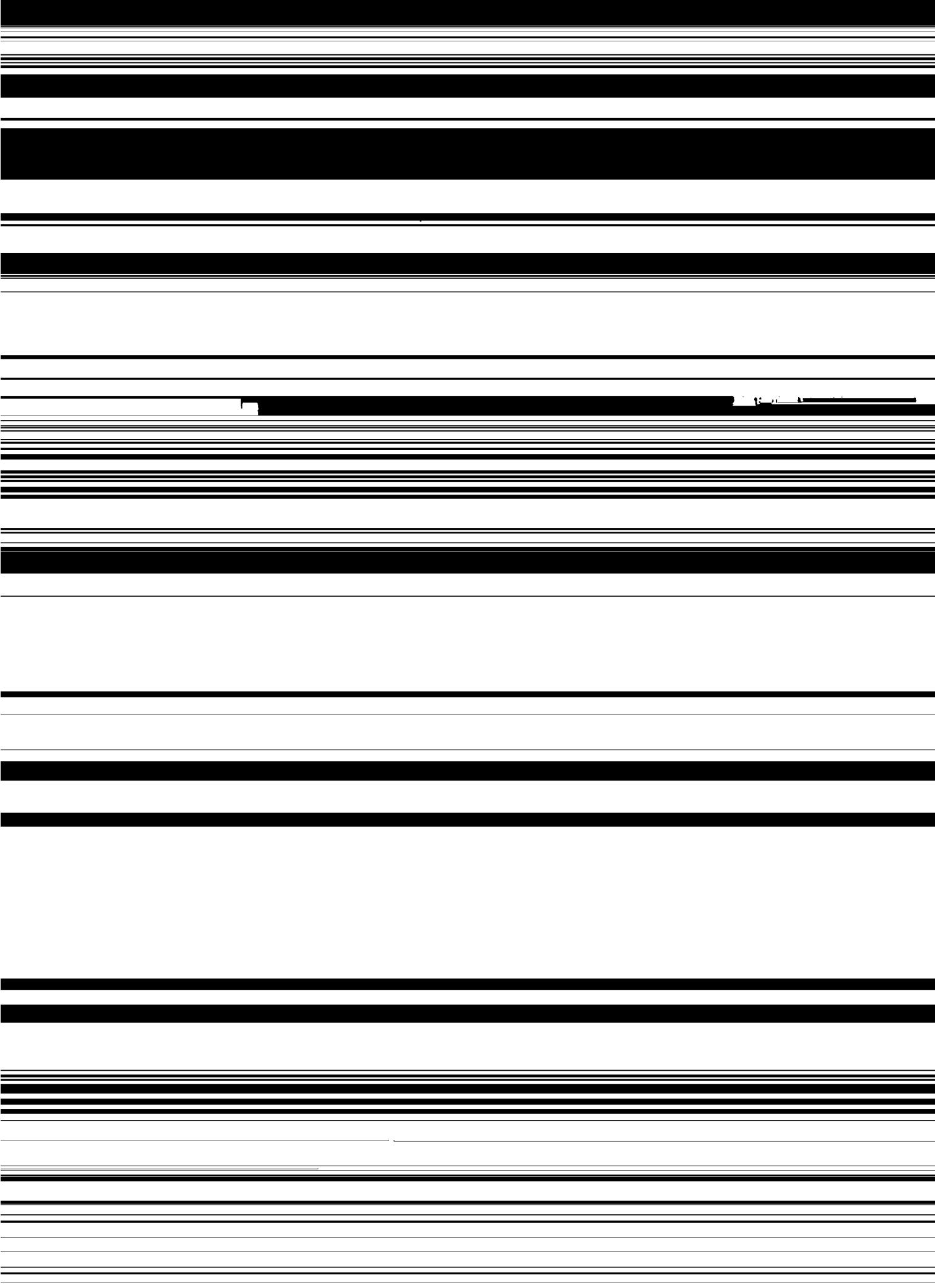

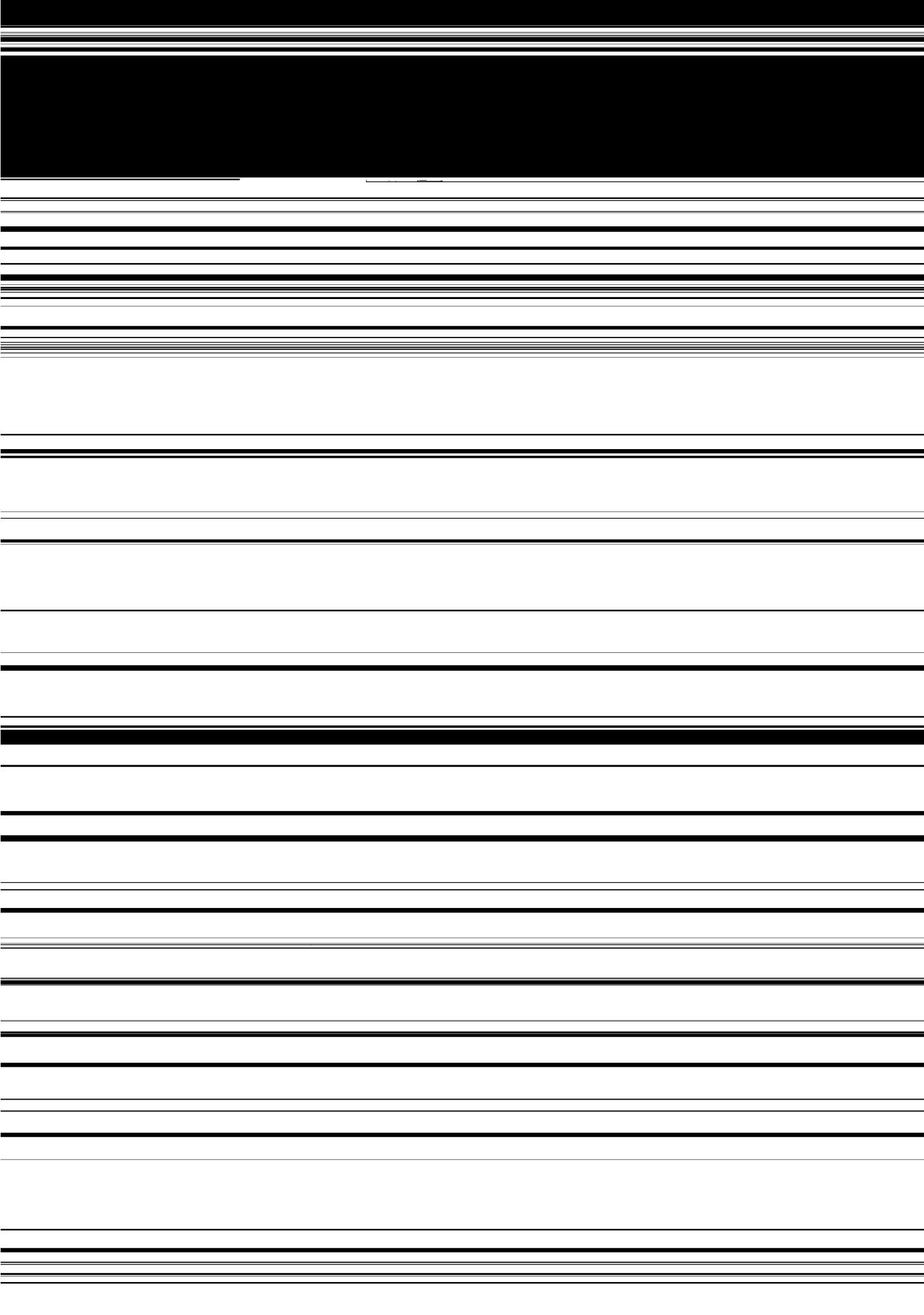

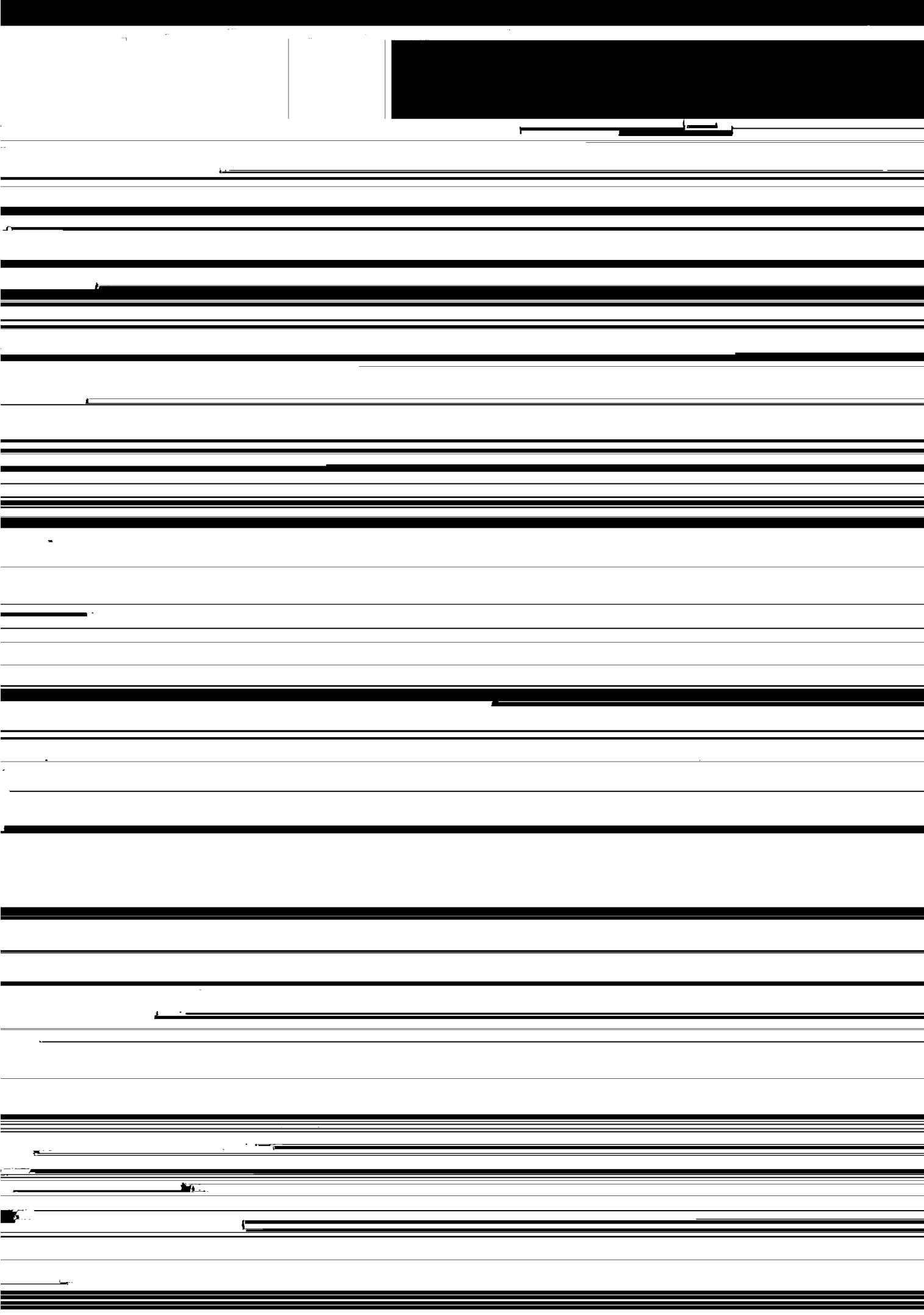

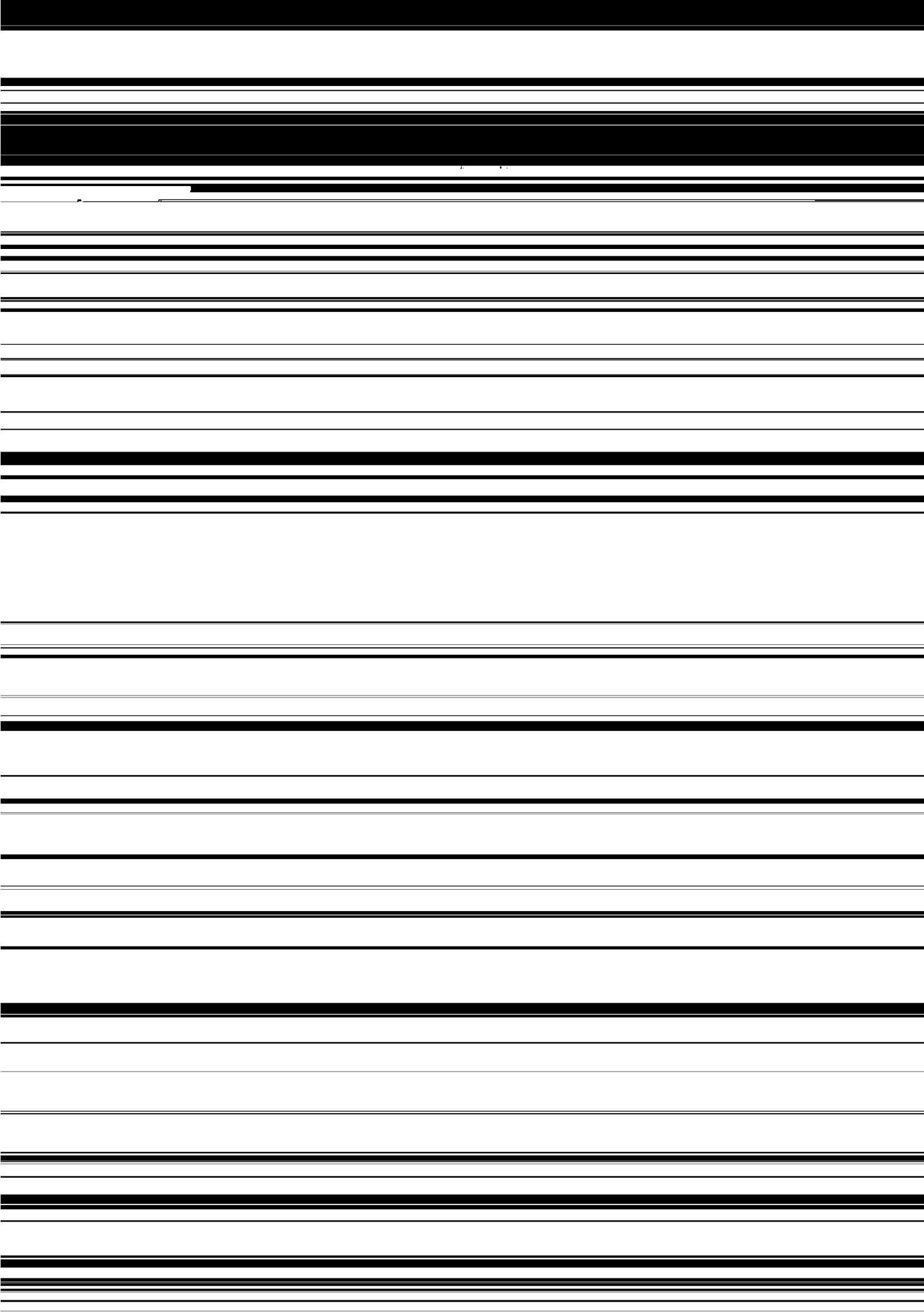

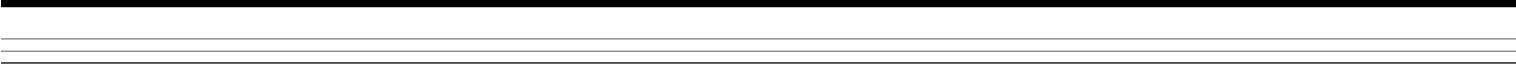
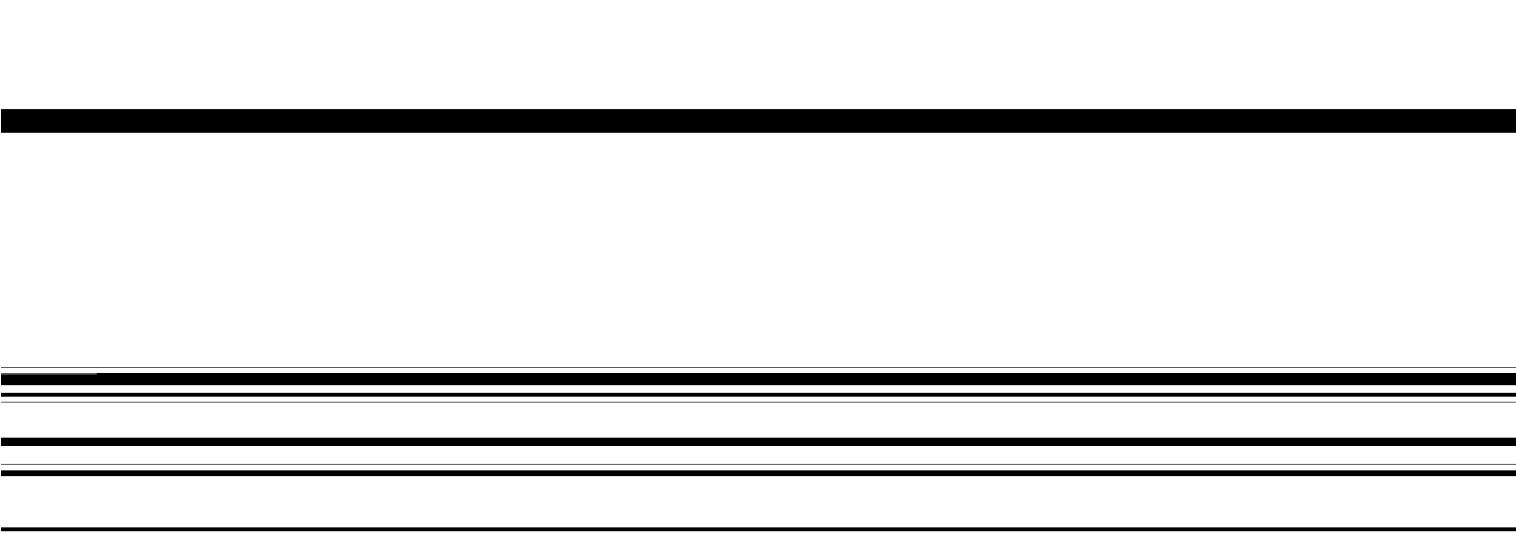
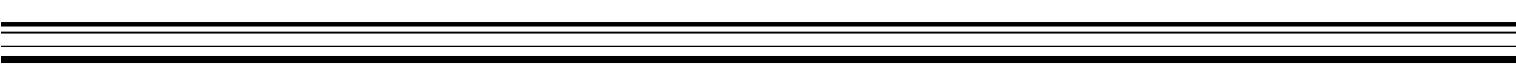
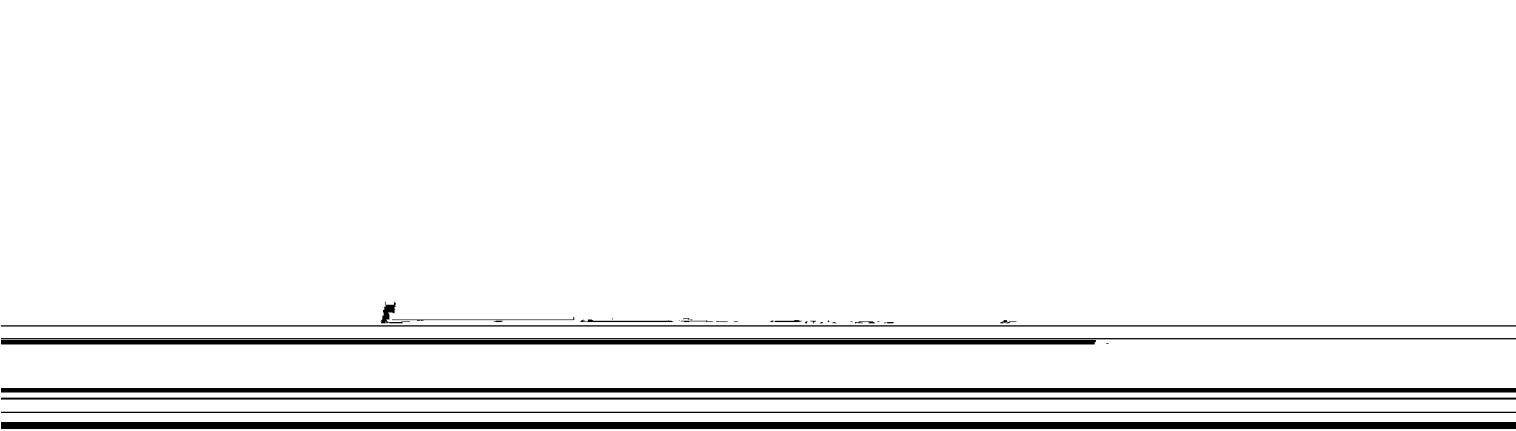
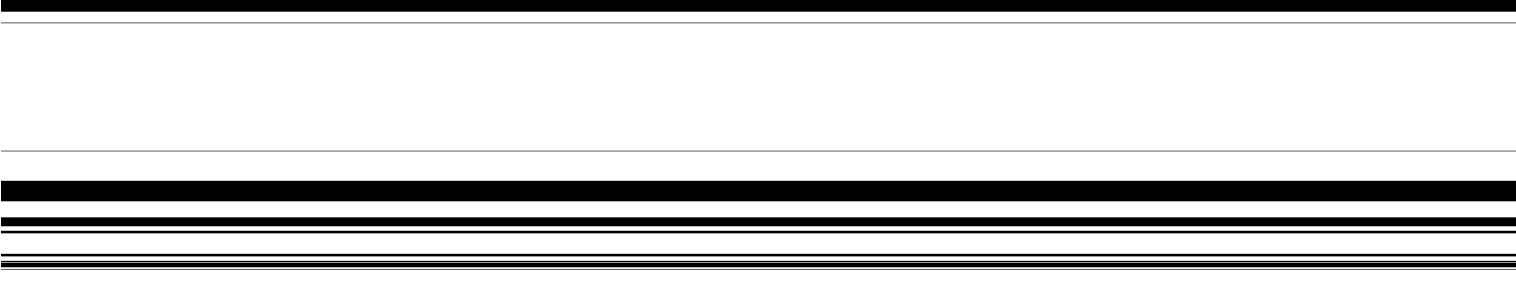
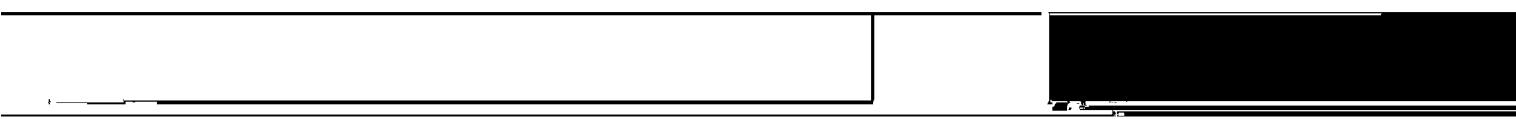

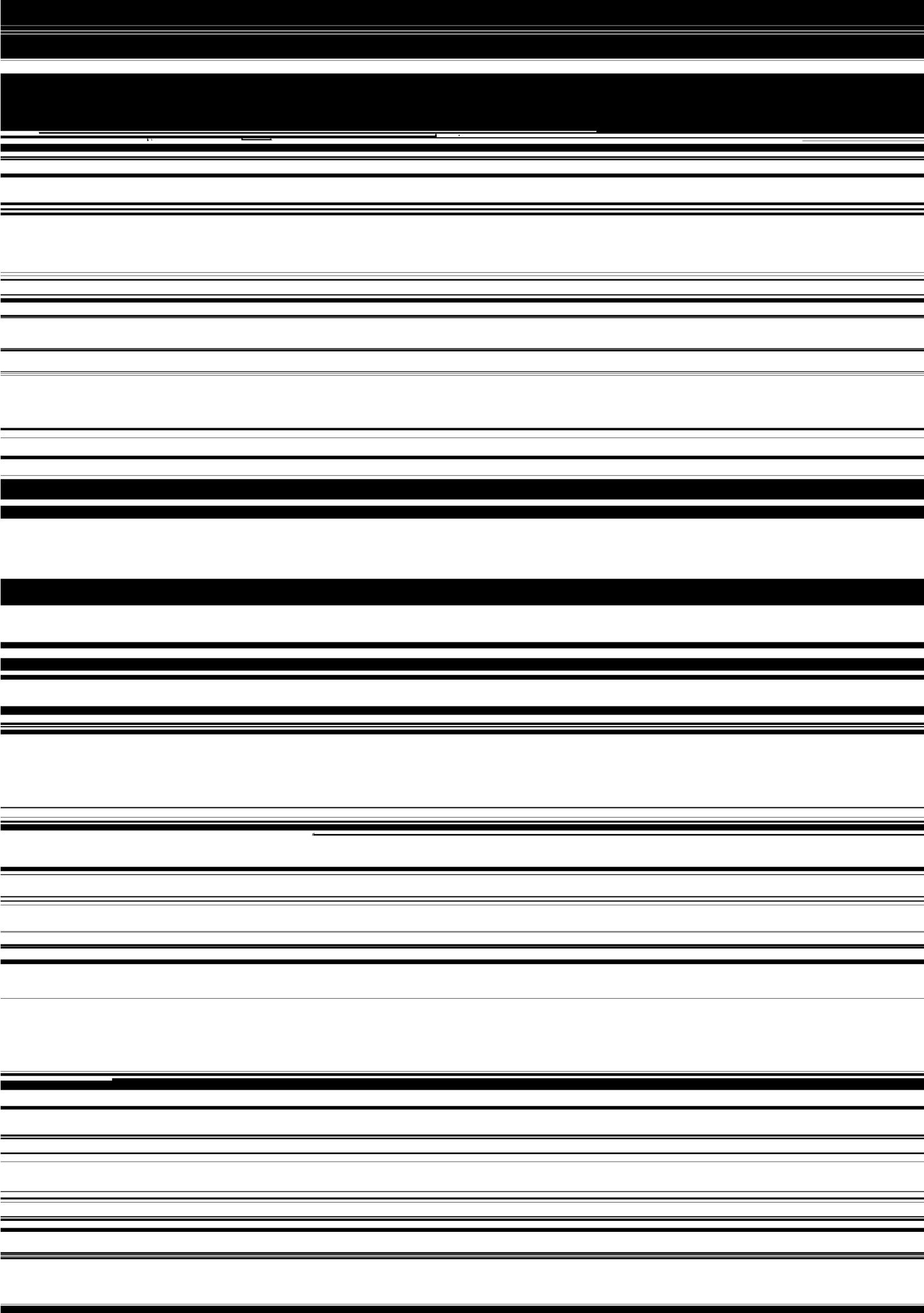

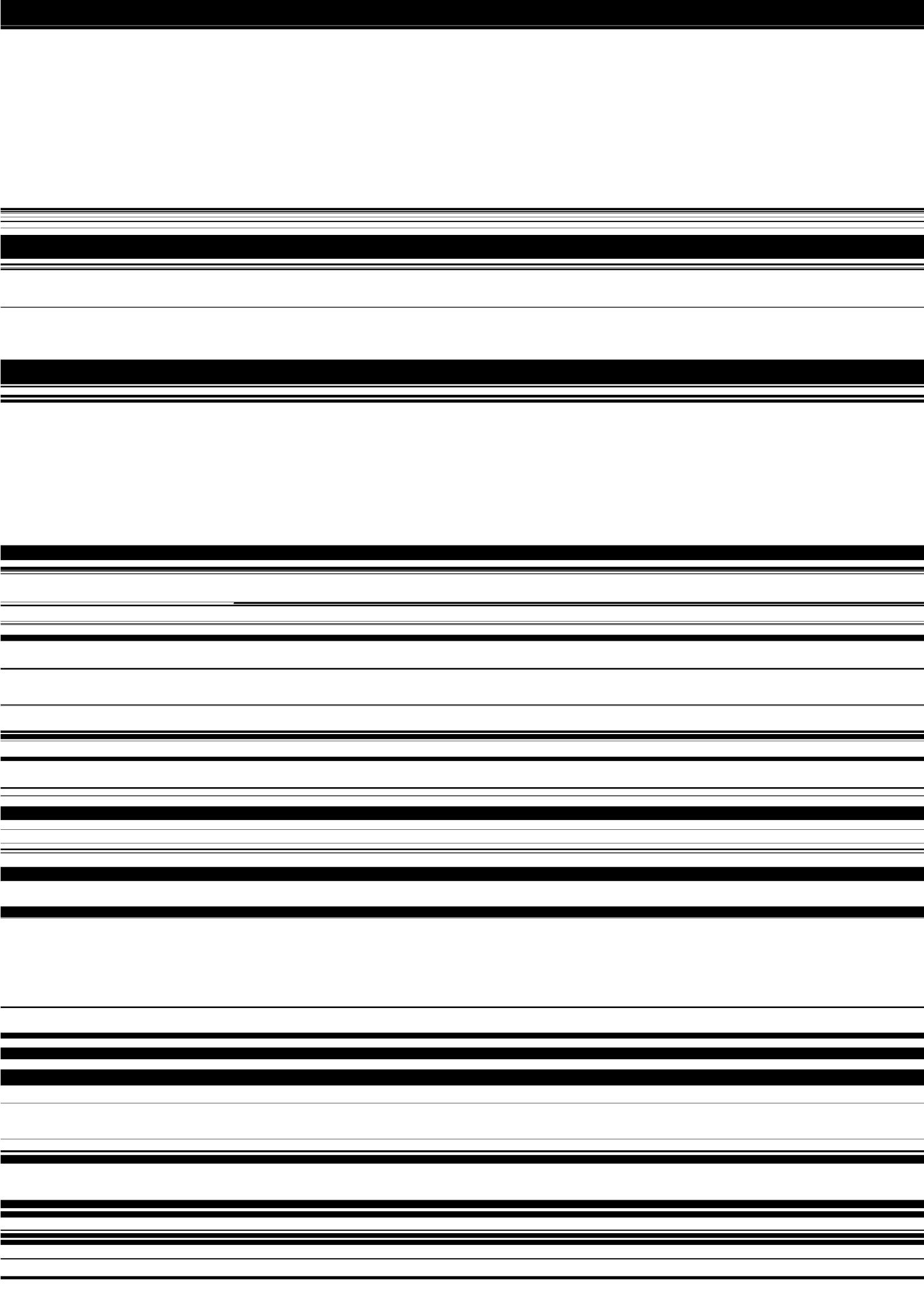

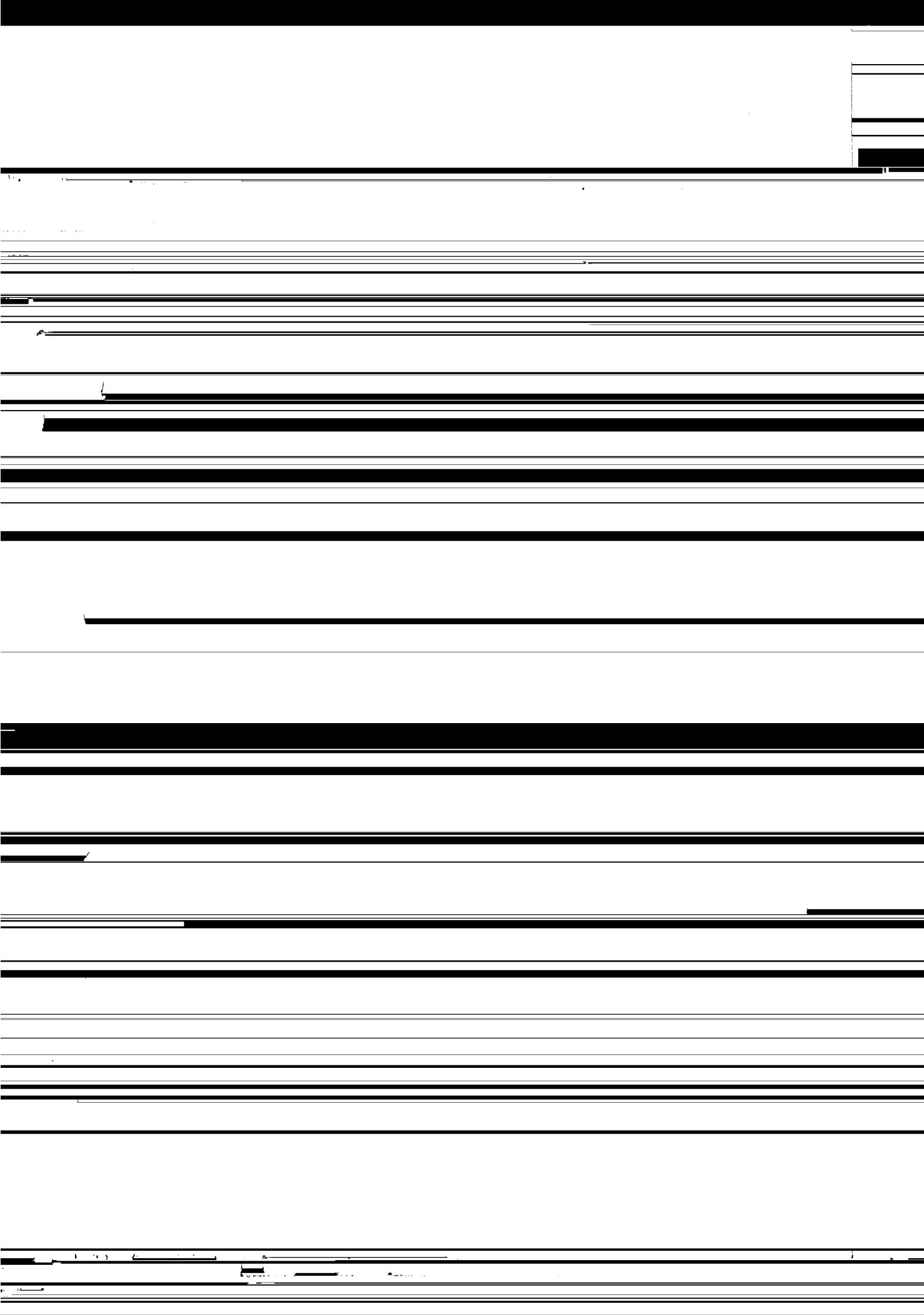

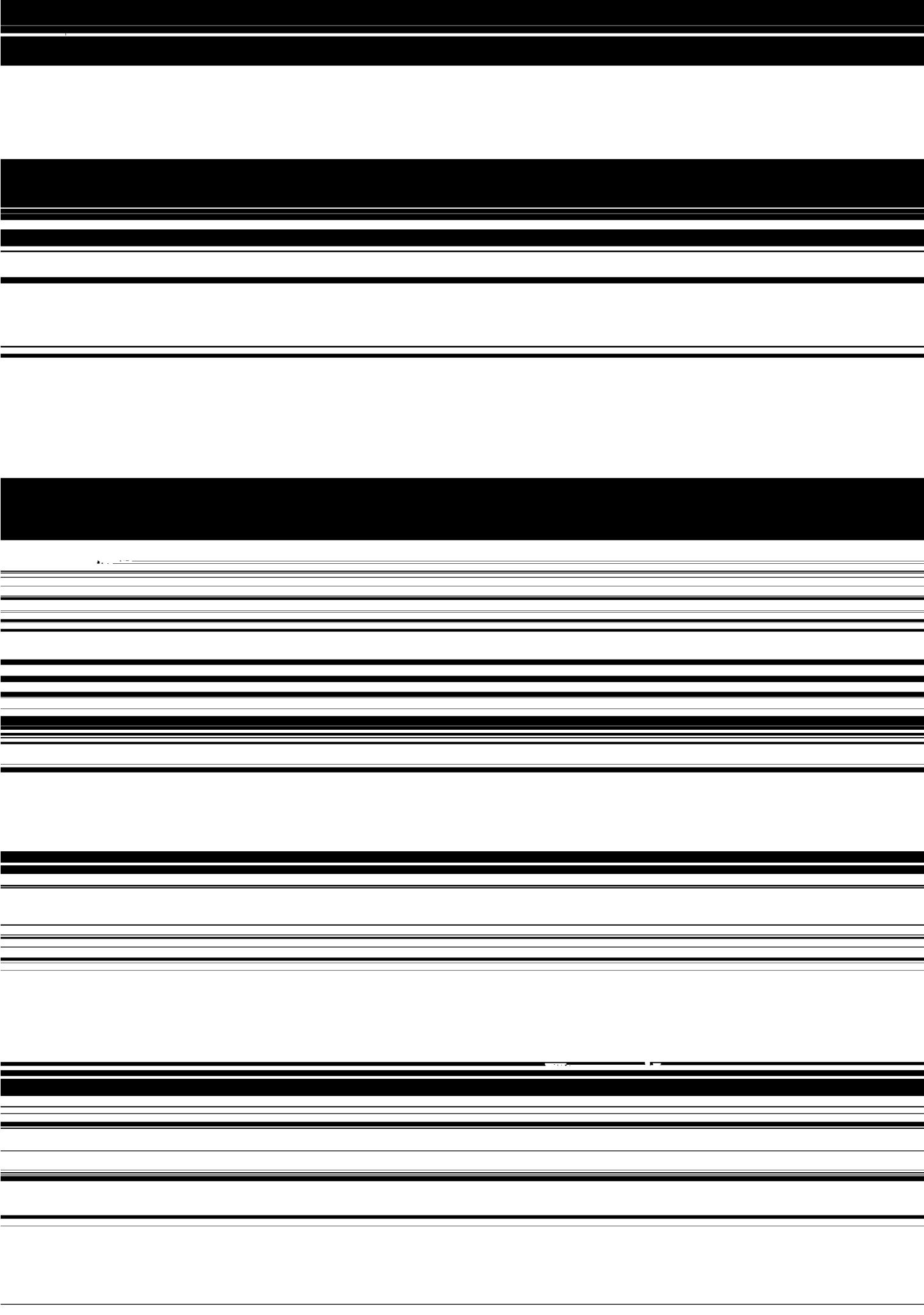

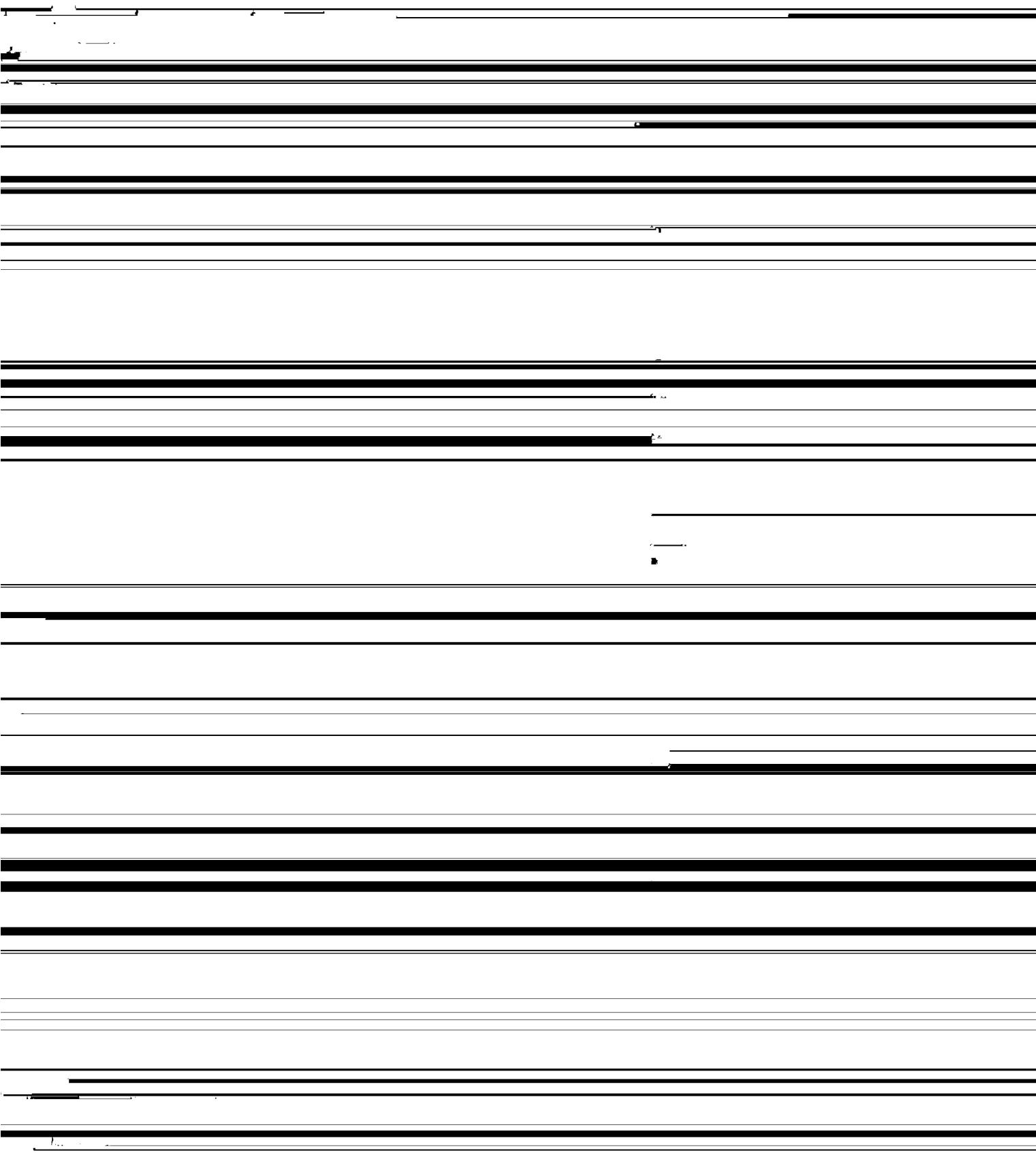

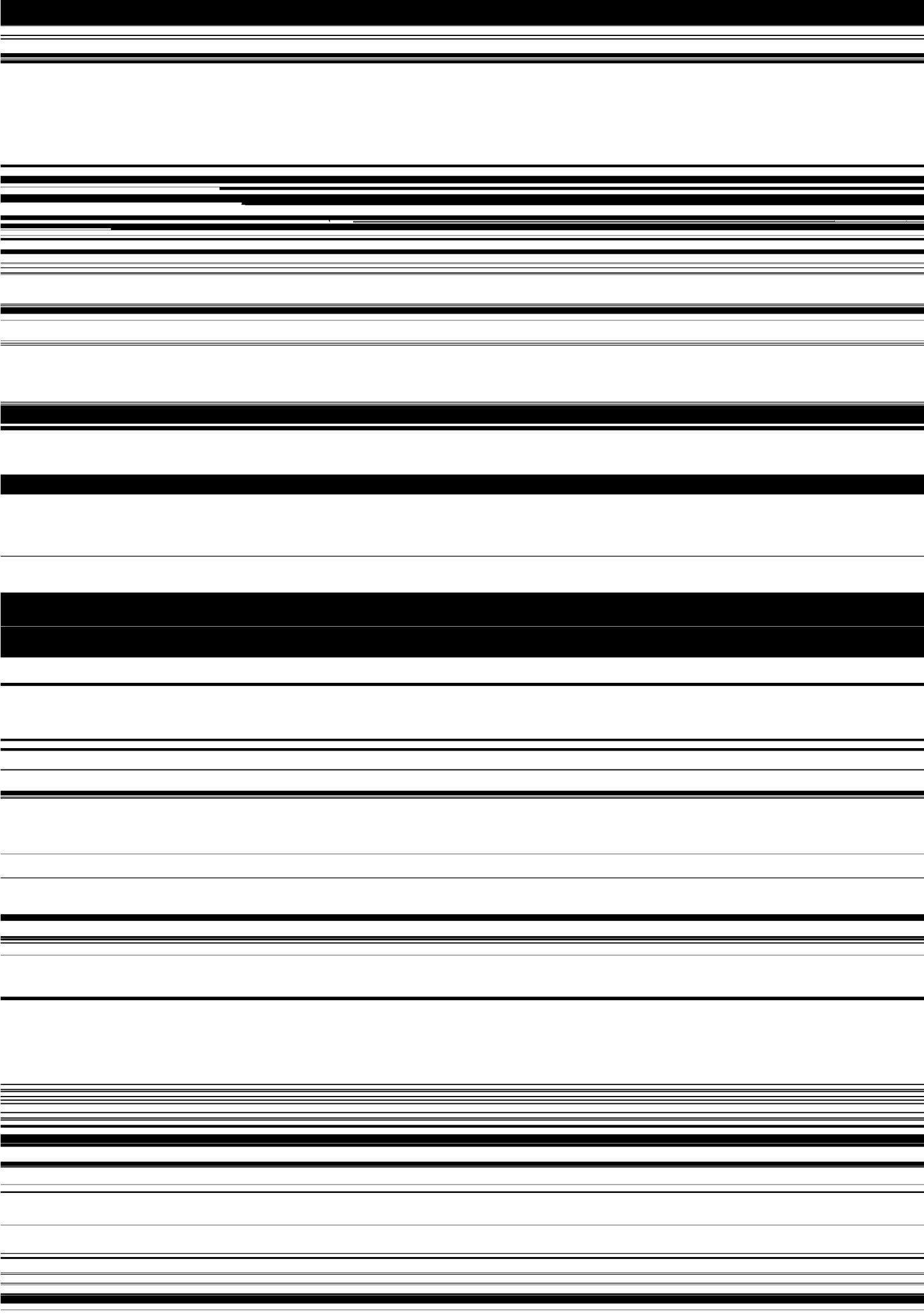

Iz tabele 2 je razvidno, da redukcija ozziroma generalizacija ni enakomerna pri vseh elementih karte. Največja redukcija je pri prikazu naselij in posameznih objektov in okrajšavah.

Pri pregledu tabele 2 se nam vsiljujeta dve vprašanji:

1. V katerih merilih dobimo še dovolj dobre informacije za tematike?
2. Ali ni vsebina topografskih kart že dovolj zasičena, tako da ne omogoča več sprejemanja dodatnih informacij?

Odgovor na prvo vprašanje je kratek. Merilo tematskih kart je odvisno od potreb po detajnosti informacij, ki jih hočemo dobiti ozziroma prikazati na karti. Iz tabele 2 je razvidno, da je redukcija nekaterih elementov na karti v istem merilu večja kot redukcija drugih. Redukcija naselij in posameznih objektov je veliko večja kot redukcija hidrografske mreže. Za urbanista in planerja pa so verjetno naselja in posamezni objekti pomembnejši kot hidrografska mreža. Redukcija elementov je v TTK prilagojena vojaškim potrebam. Vsiljuje se nam misel, da bi moral biti koncept "civilnih" TTK prilagojen tudi civilnim potrebam in da bi bila stopnja generalizacije za različne elemente TTK drugačna kot pri vojaških TTK.

Tudi pri drugem vprašanju se nam vsiljuje podoben odgovor kot pri prvem. Zaradi "vojaškega" koncepta TTK marsikdaj določene elemente karte težko izpustimo in prilagodimo tisk osnov zahtevam za tematske prikaze. Če so izbrani nepravi elementi topografske karte, pa se nam lahko zgodi, da tematika ni dovolj opazna. Dogaja se, da v takih primerih nismo izpolnili osnovnih zahtev pri oblikovanju kart, da je zanemarjen odnos ospredje-ozadje in da nam ozadje - v tem primeru elementi TTK - deluje kot "vizualni hrup".

Upoštevajoč vse navedeno, je umesten program GU Slovenije, da TK-50 in TK-200 izdelujemo sami. Vendar menim, da bi pri redakcijskem načrtu za izdelavo teh kart morali upoštevati spoznanja, ki so navedena v tabelah 1 in 2, in si pridobiti čim več mnenj potencialnih uporabnikov teh kart.

Uporaba temeljnih topografskih kart

Kot sem omenil že v uvodu, je uporaba TTK mnogostranska. Karte uporablja vedno več različnih strokovnjakov, vedno večje zanimanje zanje pa je tudi v širši javnosti.

Mnogostranska uporaba temeljnih topografskih kart je razvidna iz naslednjega diagrama:

Temeljne topografske karte

Osnovne informacije o prostorskih odnosih

Topografske karte
(reljef, hidrografija,
izraba, toponimi, komunikacije)

Specialne informacije o prostorskih odnosih

Katastrske karte
(delitev nepremičnin)

z nadaljnjo predelavo

Tematske karte

Fotopovečava izseka karte občine Maribor iz merila 1:50 000 v merilo 1:25 000 Karto občine Maribor izdala in založila Geodetska uprava SO Maribor, 1976 Izdelava: IGF Fotopovečava: IGF

Fotopovečava izseka karte SR Slovenije 1:400 000 v merilo 1:100 000 Izdala in založila GU SRS 1972
Izdelava karte: IGF Ljubljana Fotopovečava IGF Ljubljana

Če bi TTK-50 do TTK-200 izdelali sami, z vsebino, ki bi bila prilagojena javni uporabi, bi te karte lahko uporabljali predvsem kot:

1. osnovo za prostorsko planiranje v občinah in regijah,
2. osnovo za izdelavo različnih tematik različnih znanosti - geologije, geografije, geofizike itd.,
3. osnovo za turistično-planinske karte,
4. osnovo za izdelavo kart v manjših merilih.

Če hočemo doseči večjo uporabo temeljnih kart, pa moramo nujno stopiti v stik in se posvetovati o vsebini teh kart z njihovimi uporabniki. Že večkrat je bilo sklenjeno in dogovorjeno, da bomo sklicali tak sestanek, vendar je, žal, ostalo le pri besedah. Brez točne ugotovitve, kaj uporabnik rabi na karti, pa ne bomo dosegli napredka ne pri izdelavi ne pri uporabi kart.

Literatura:

W.WITT: Thematische Kartographie - 1970

Bartsch: Die amtlichen Karten als Grundlage zur Verknüpfung
verschiedener Verwaltungsbereiche Kart.Nach 2-1976

Zvonimir D. BERLOT*

PROSTORSKE ENOTE IN PROBLEMI PRI VZPOSTAVITVI REGISTRA PROSTORSKIH ENOT**

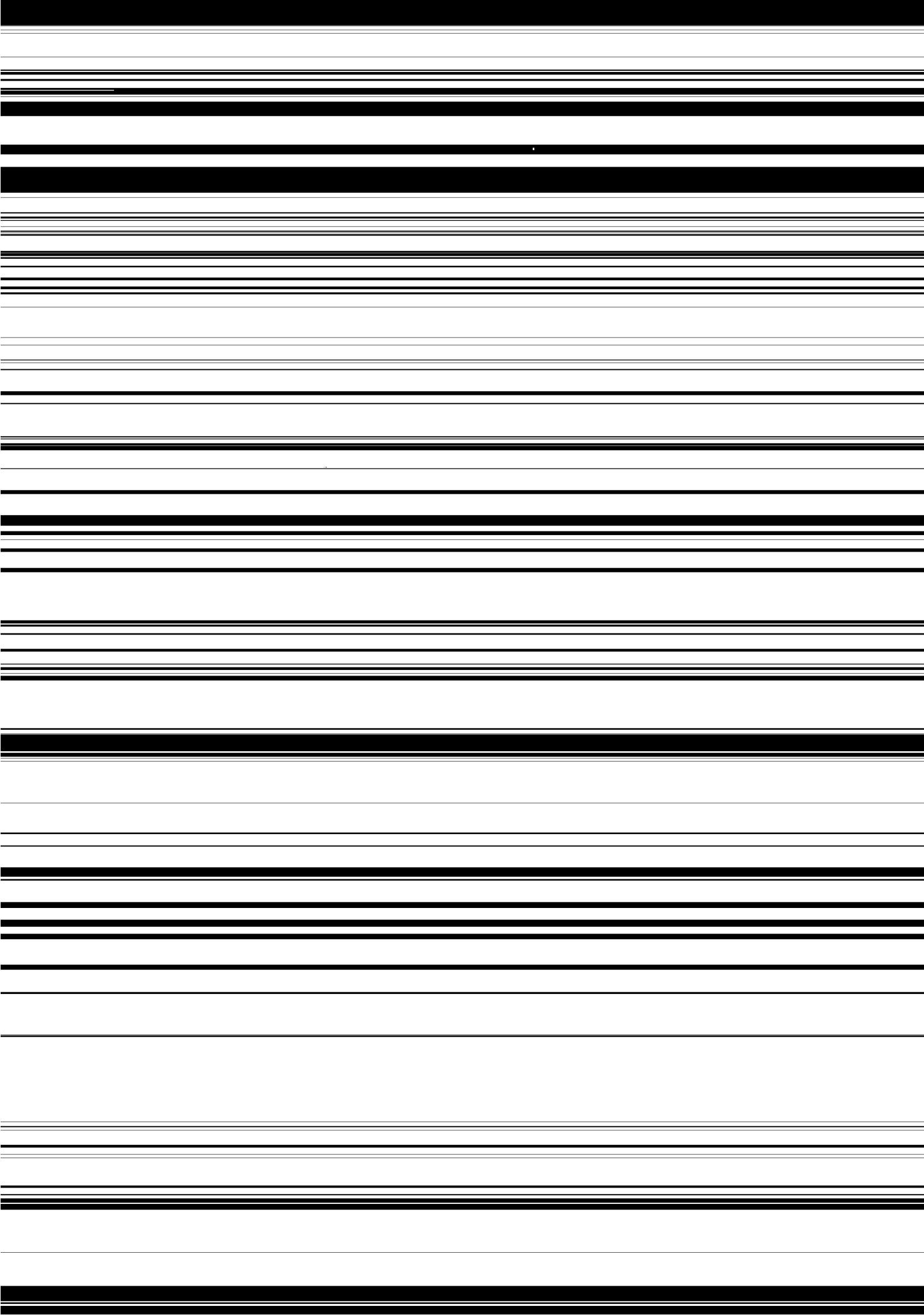
V SR Sloveniji je trenutno okoli 1050 krajevnih skupnosti, ki so naravno in družbeno bolj ali manj sklenjene prostorske enote. Seveda so tudi tako odstopanja, da imamo krajevne skupnosti, ki so iz dveh med seboj ločenih območji (Kropa). Če izvzamemo mestna naselja Celje, Hrastnih, Jesenice, Koper, Kranj, Ljubljana, Maribor, Trbovlje in Velenje, kjer je znotraj naselja več krajevnih skupnosti, sestavljajo druge krajevne skupnosti eno ali več naselij. Zelo redki so primeri, da je podeželsko naselje razdeljeno na dve krajevni skupnosti. Takšnih primerov je manj kot 1 %. Tudi odnos med krajevno skupnostjo in katastrsko občino (slednjih je v SR Sloveniji 2641) nam pove, da je povprečna krajevna skupnost sestavljena iz 2,6 katastrske občine. Mnogokrat krajevna skupnost ne zaobseže cele katastrske občine, ampak samo njene dele. Samo okoli 60 % krajevnih skupnosti je sestavljenih iz celih katastrskih občin.

Katastrska občina obsega povprečno 2,2 naselij, kar kaže, da so tudi naselja razdeljana na več katastrskih občin. Ti primeri se pojavljajo povsod (razen v Pomurju), dokaj pogosti pa so v občinah Brežice, Novo mesto in Idrija. Glede na teoretična izhodišča, da statistični okoliš ne presega meje katastrske občine in da zaobjame naselje ali samo del naselja, mislimo, da je v smislu prostorske hierarhije najmanjša enota, na katero pa se veže veliko podatkov (informacij), zlasti o prebivalstvu. Iz celih statističnih okolišev je sestavljenih 96 % krajevnih skupnosti. Drug zanimiv odnos je odnos med številom naselij in številom statističnih okolišev (6000:7430), kar pomeni, da je povprečno naselje sestavljeno iz 1,2 statističnega okoliša. V praksi pa pomeni to, da je to samo 3 % vseh naselij.

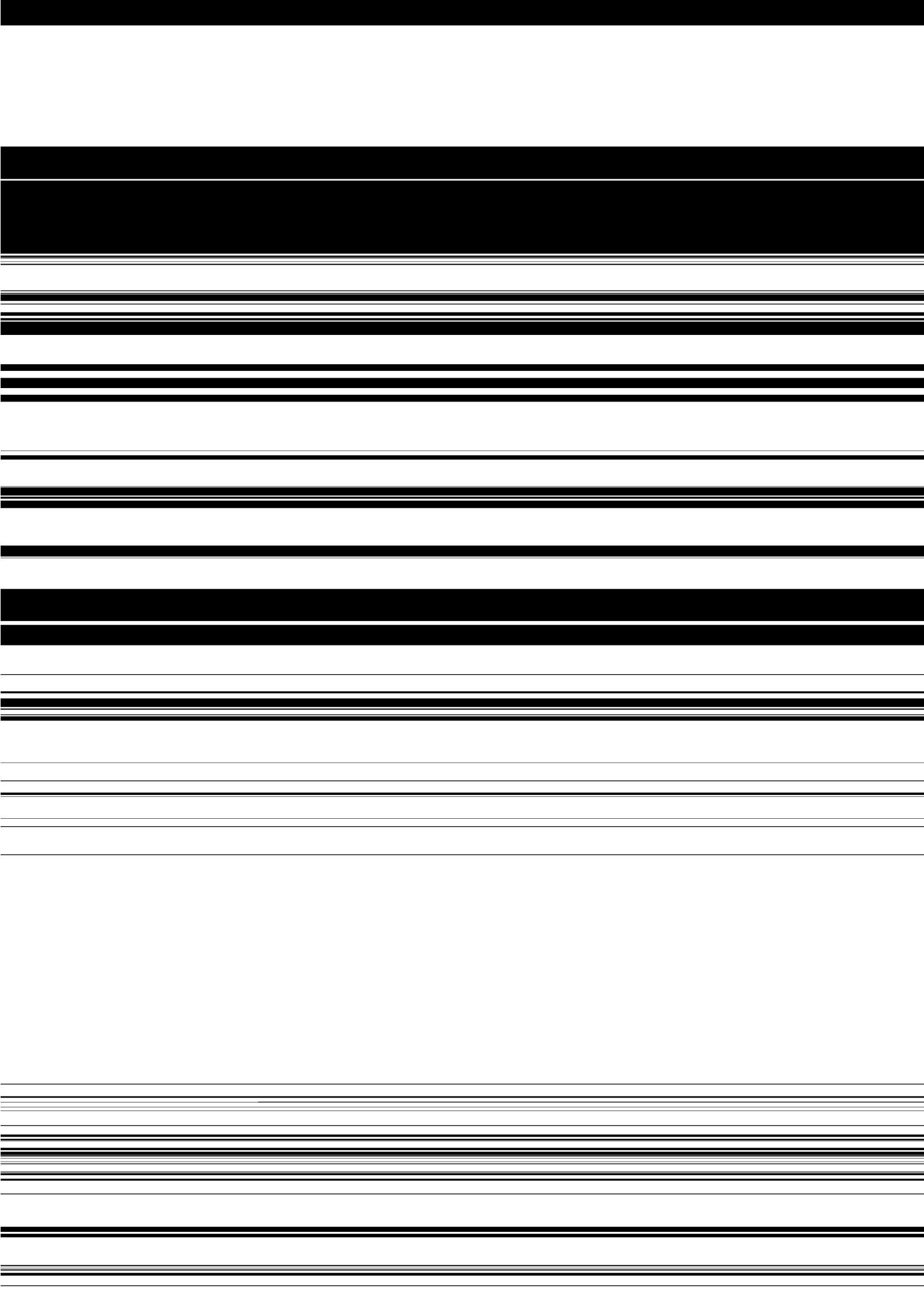
* 61000 Ljubljana, YU, Geodetski zavod SRS, Šaranovičeva 12,
dipl. geograf, raziskovalec Inštituta Geodetskega zavoda SRS

** Ta prispevek je bil podan na Geodetskem dnevu, ki je bil 6. in 7.12. 1974
v Mariboru.

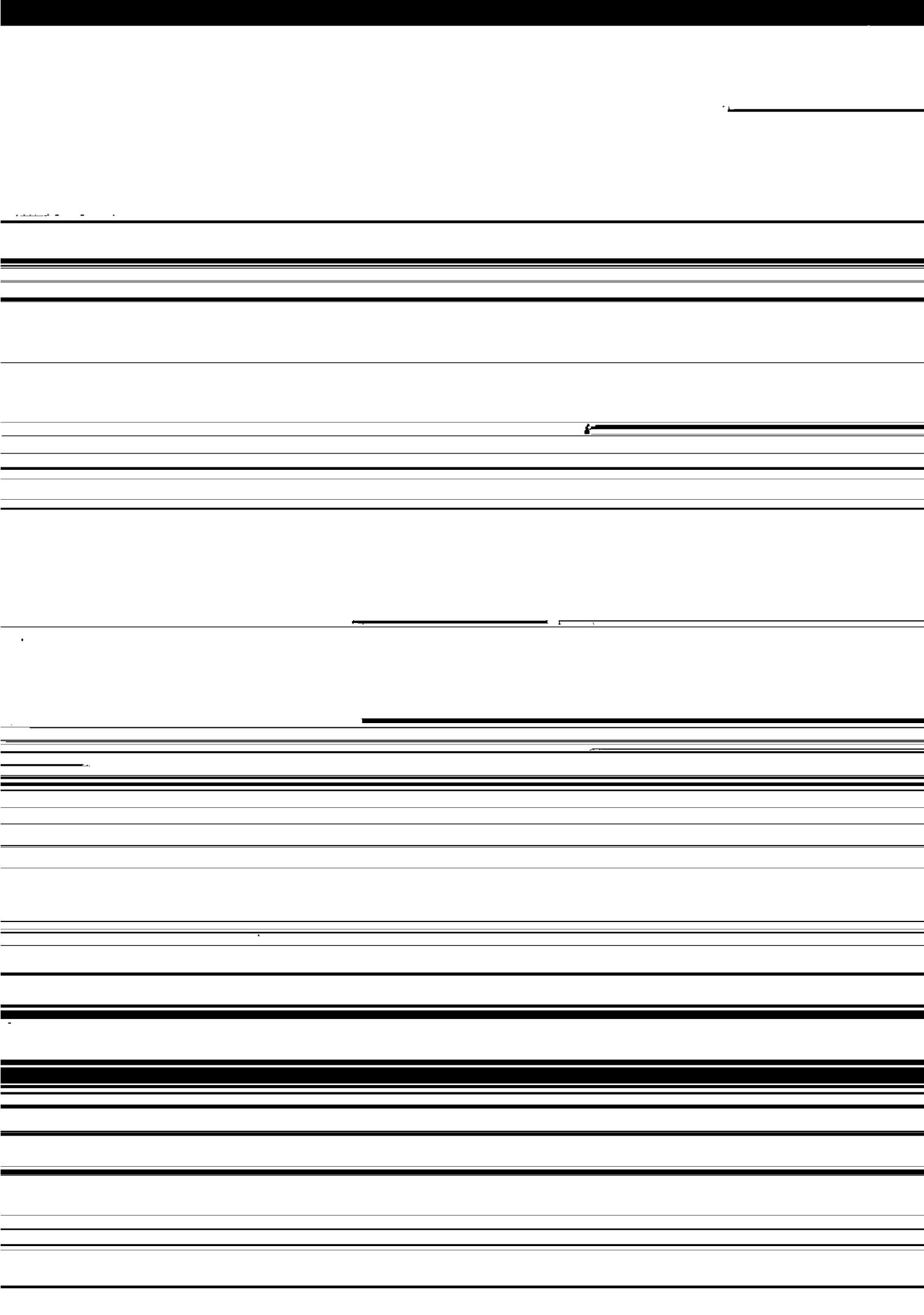

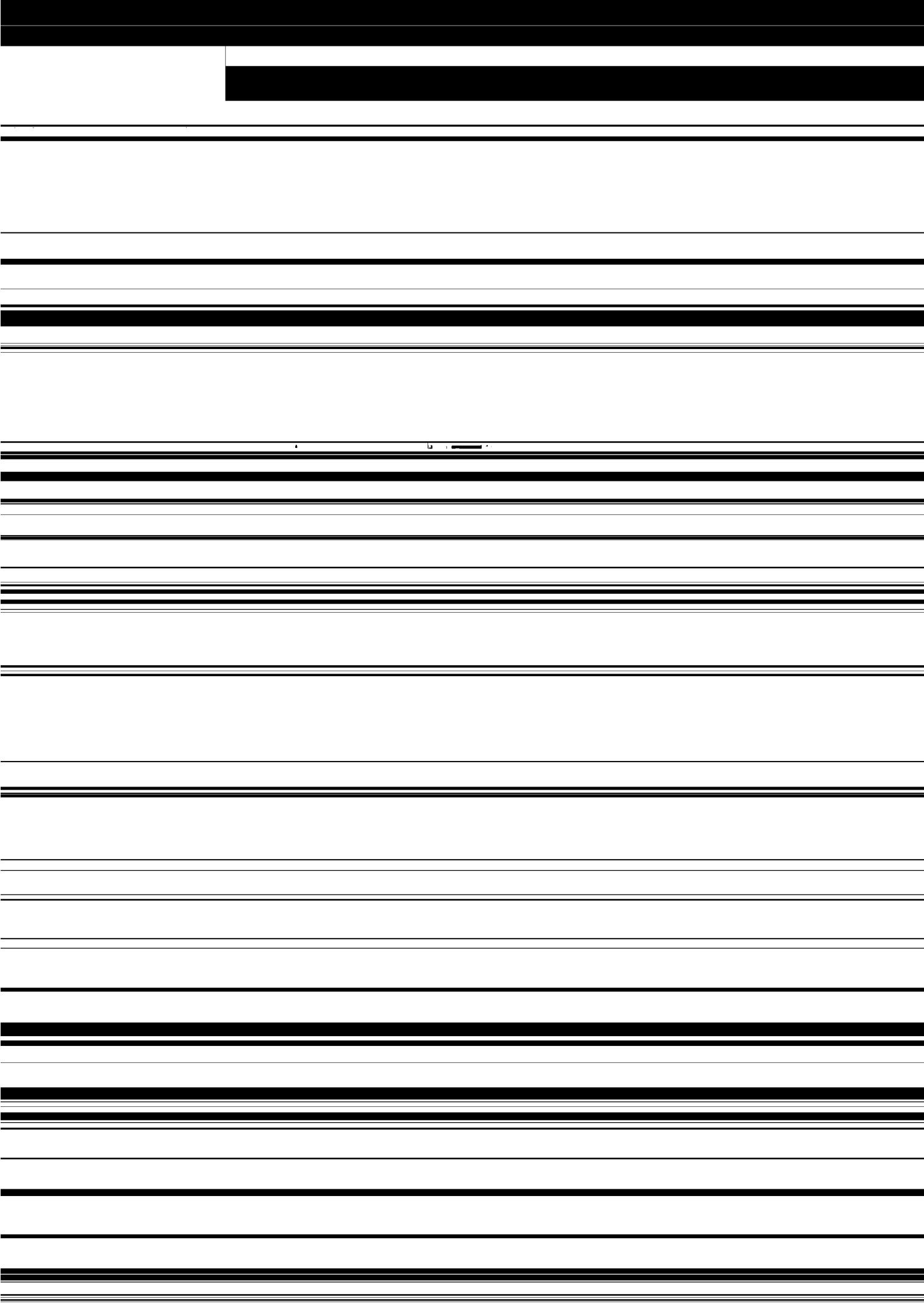

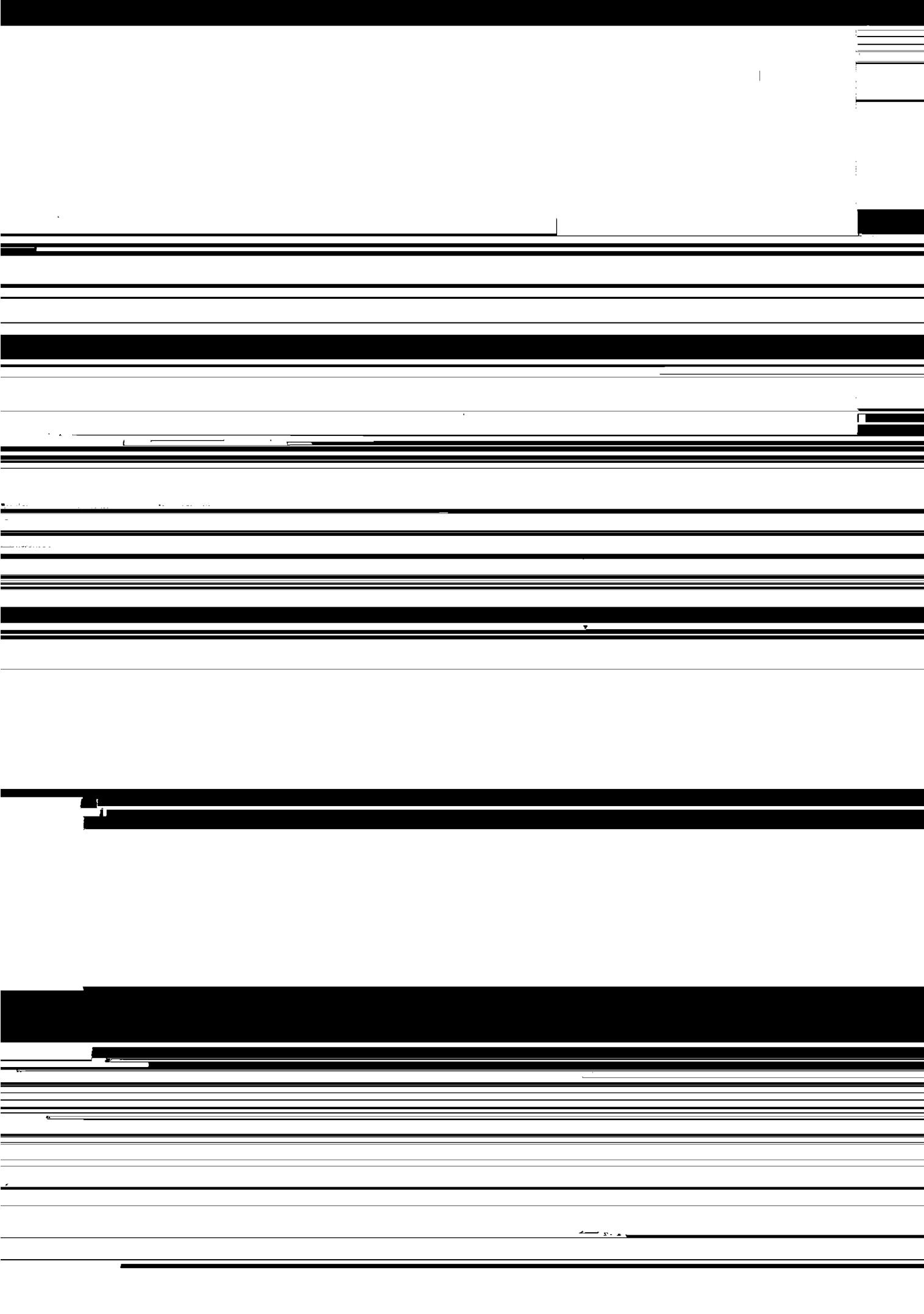

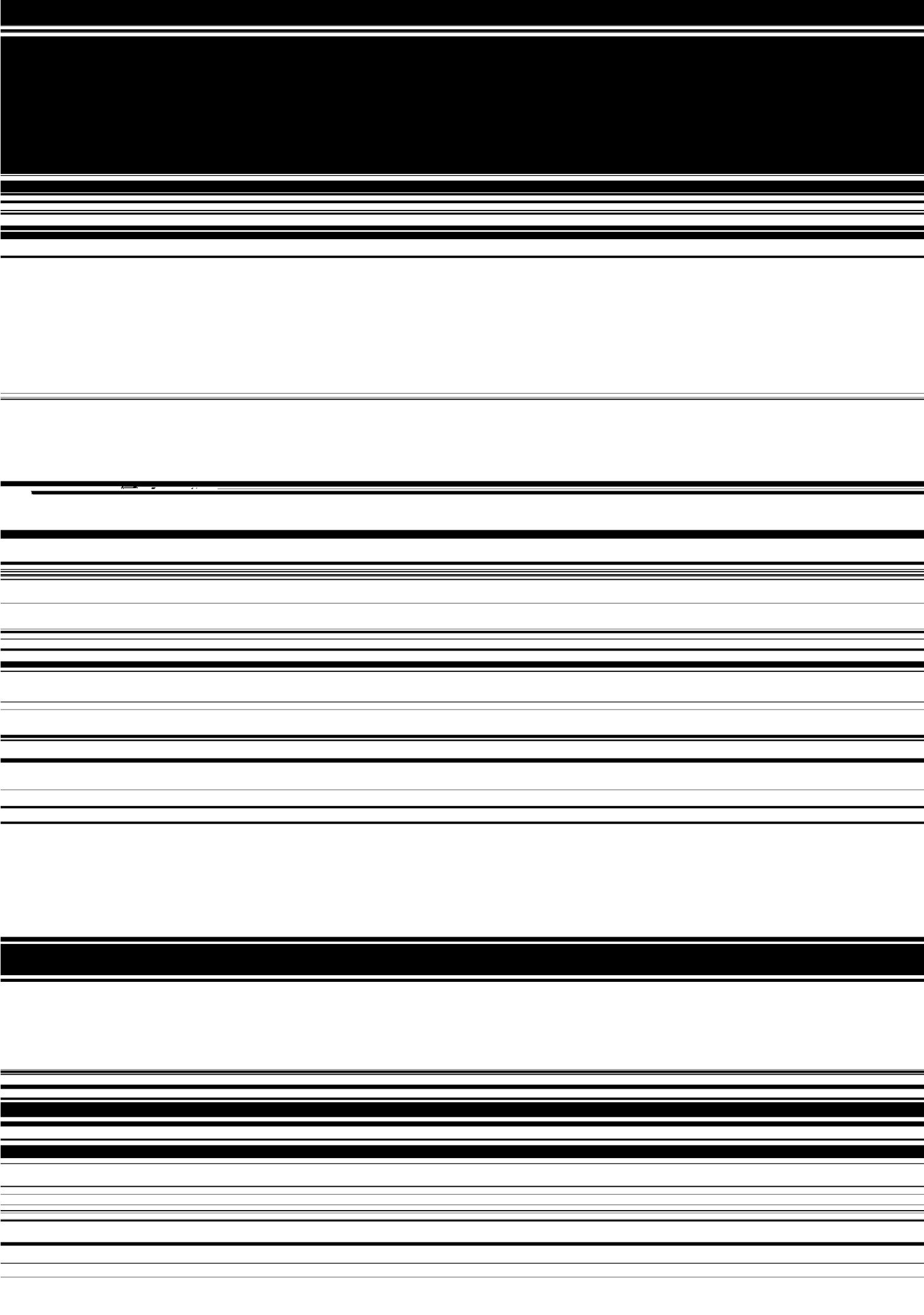

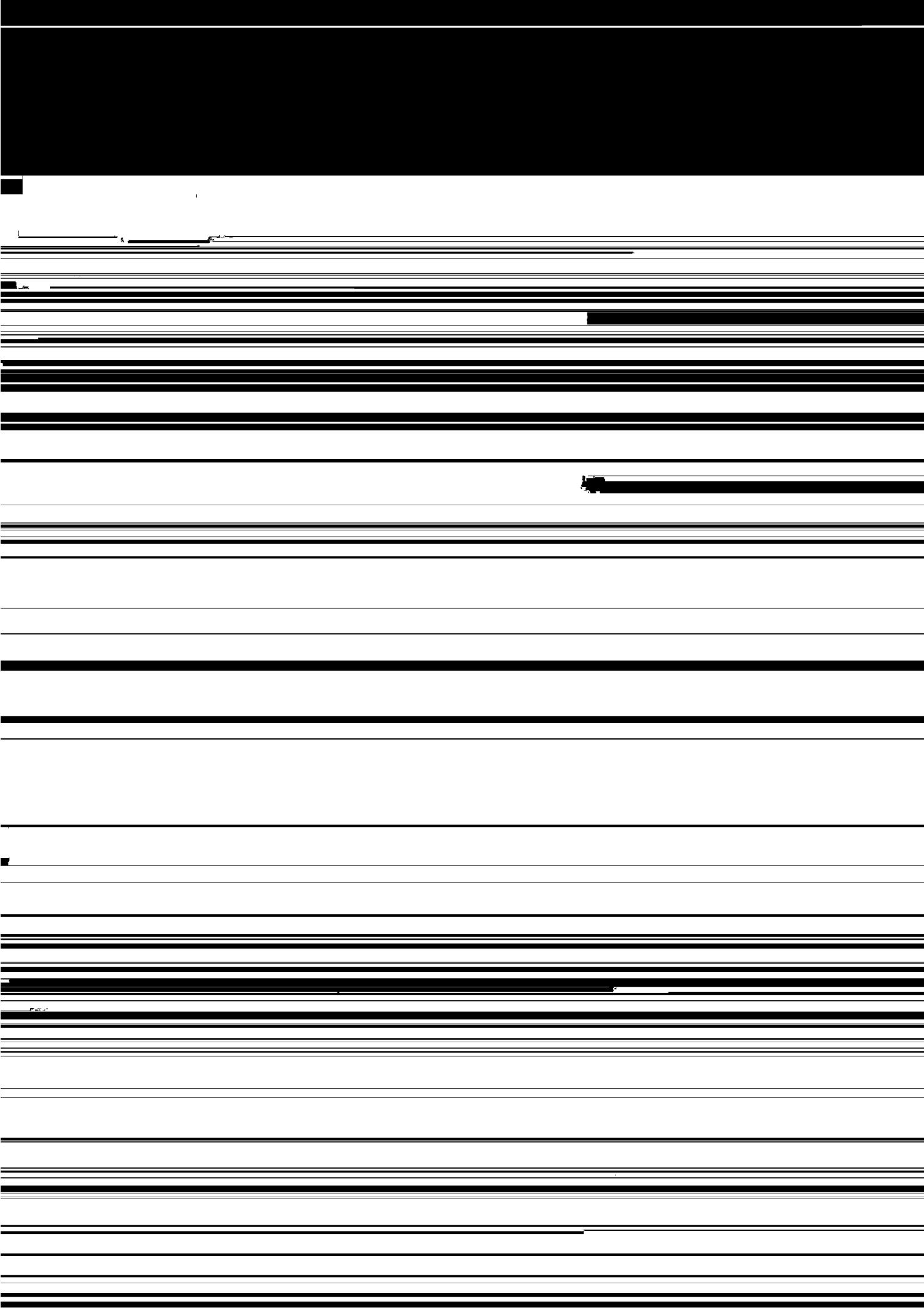

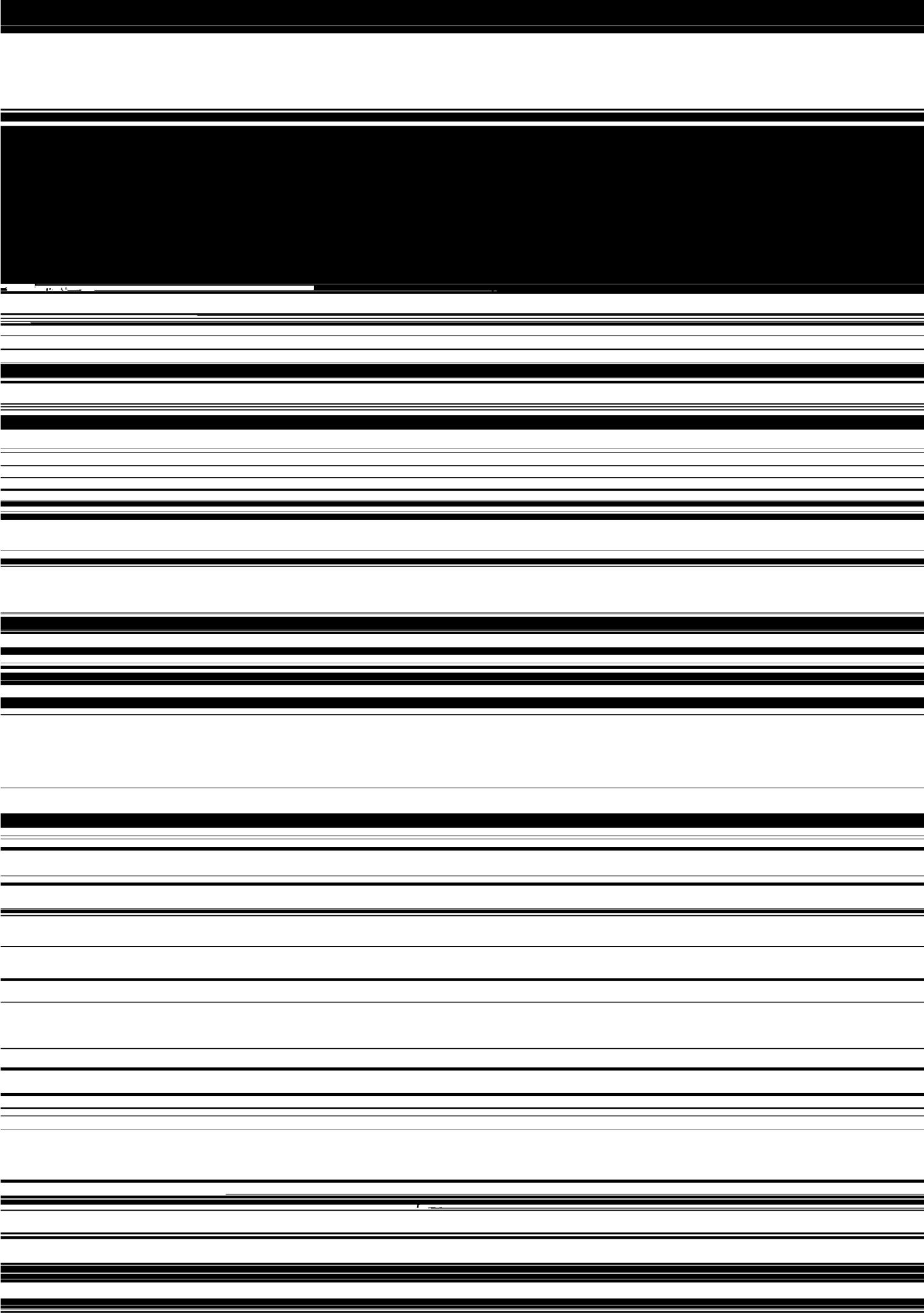

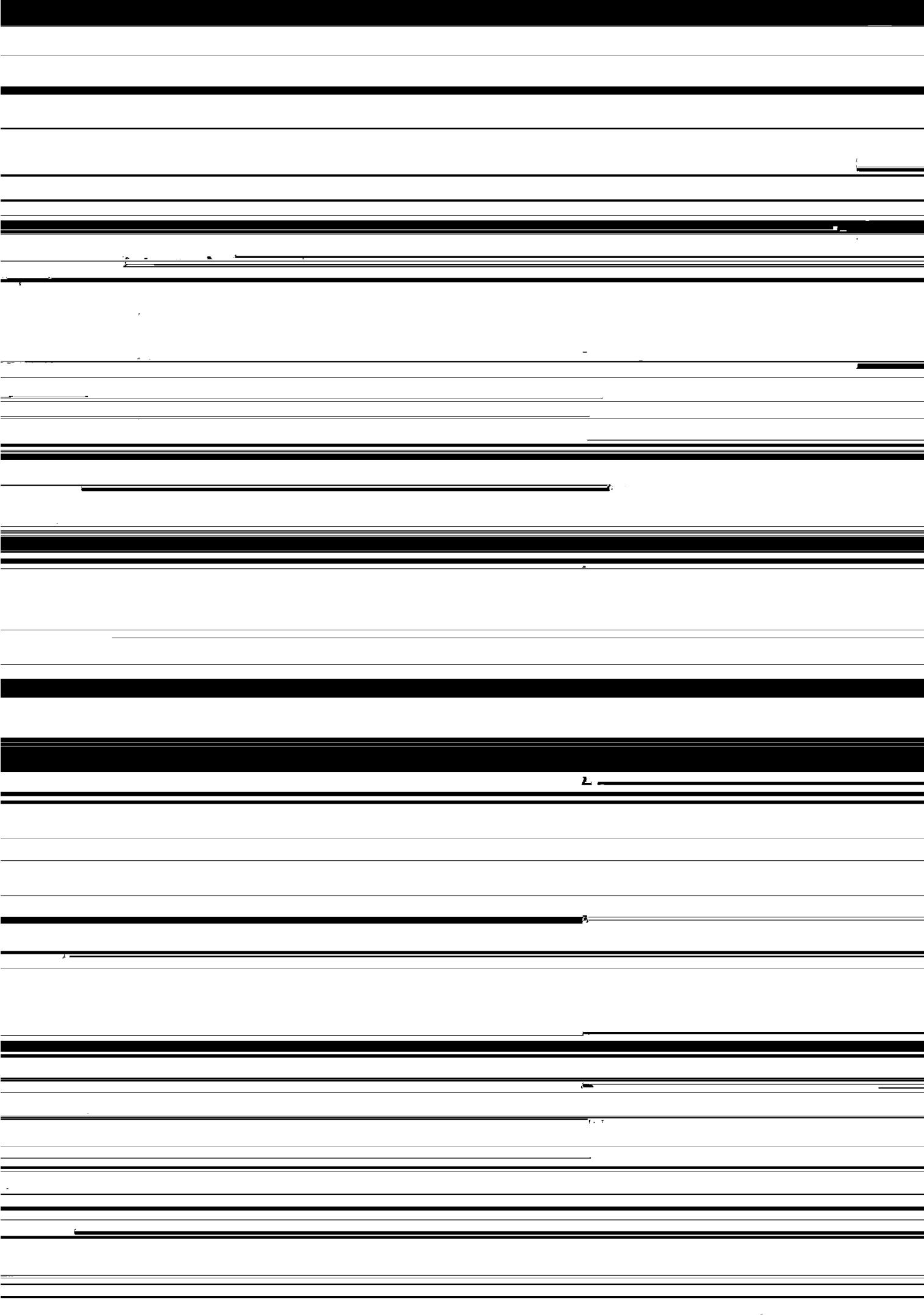

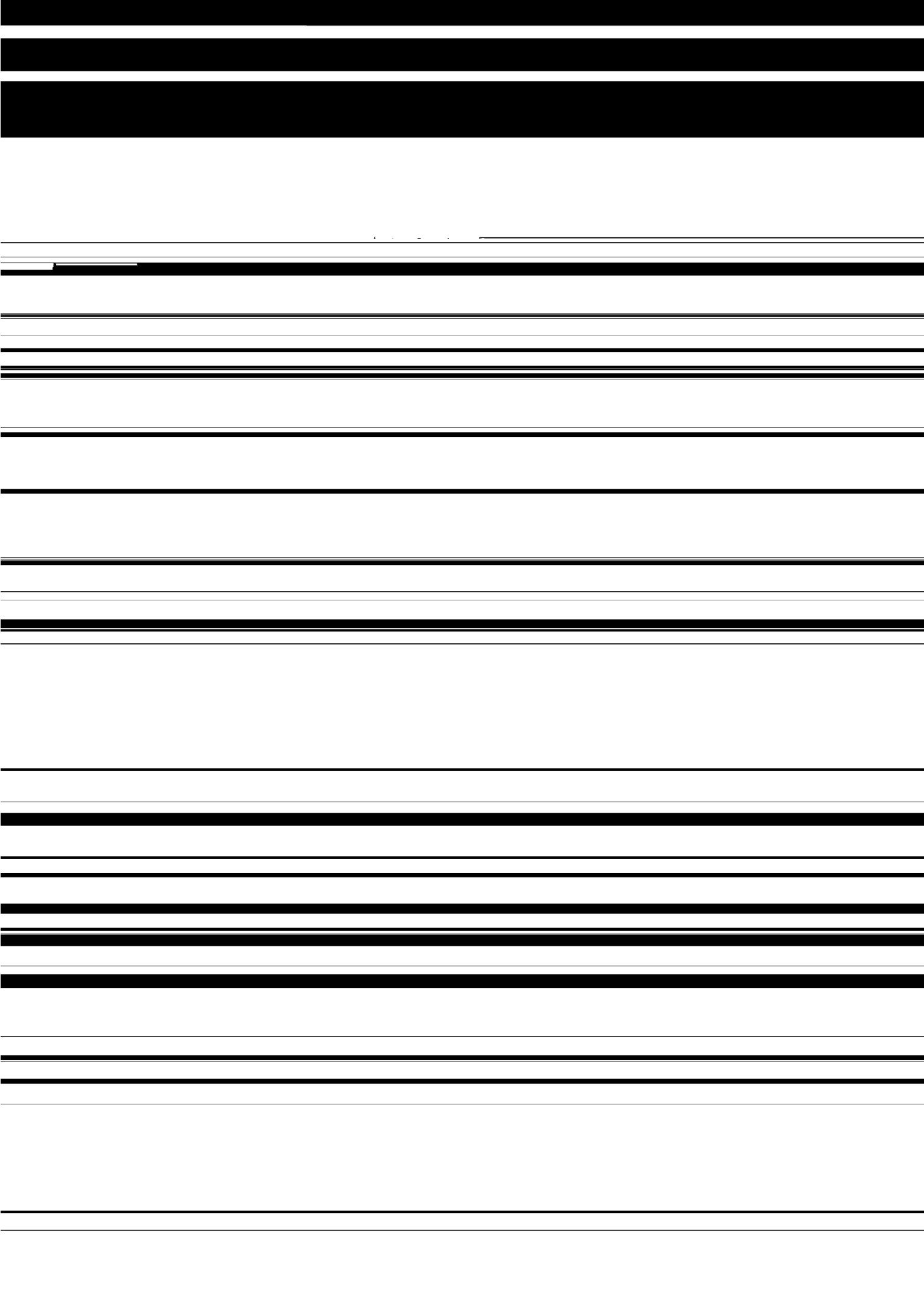

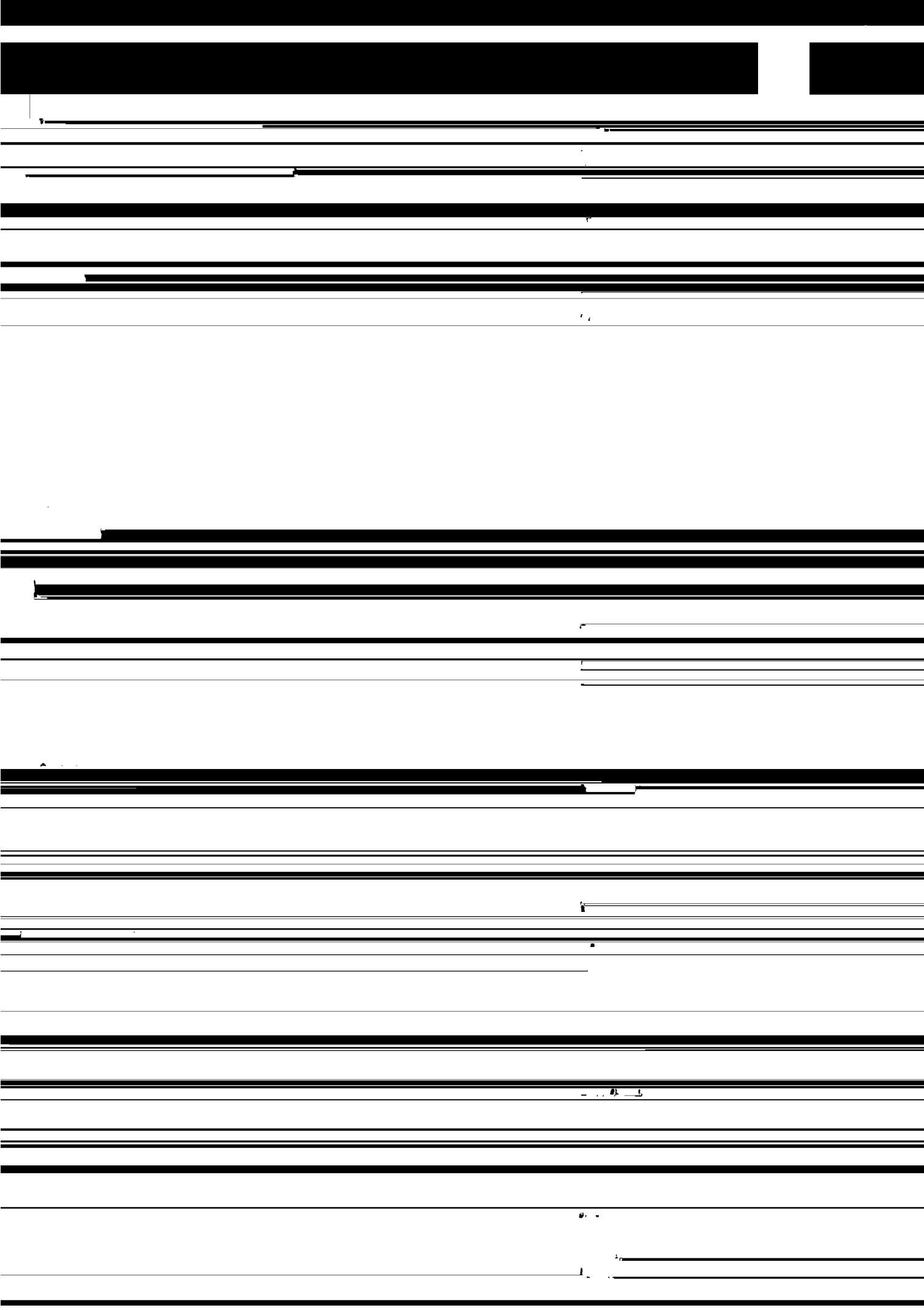

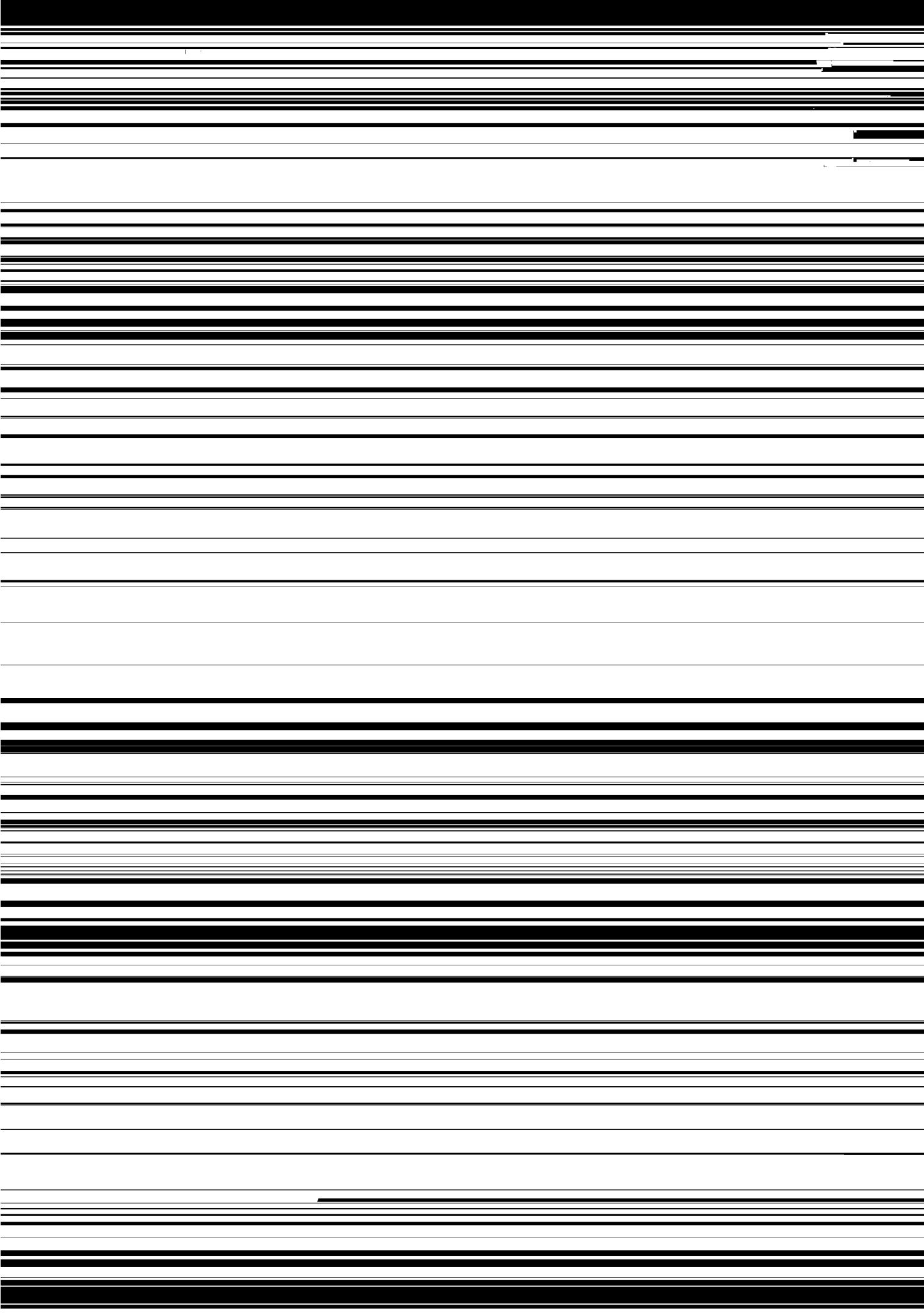

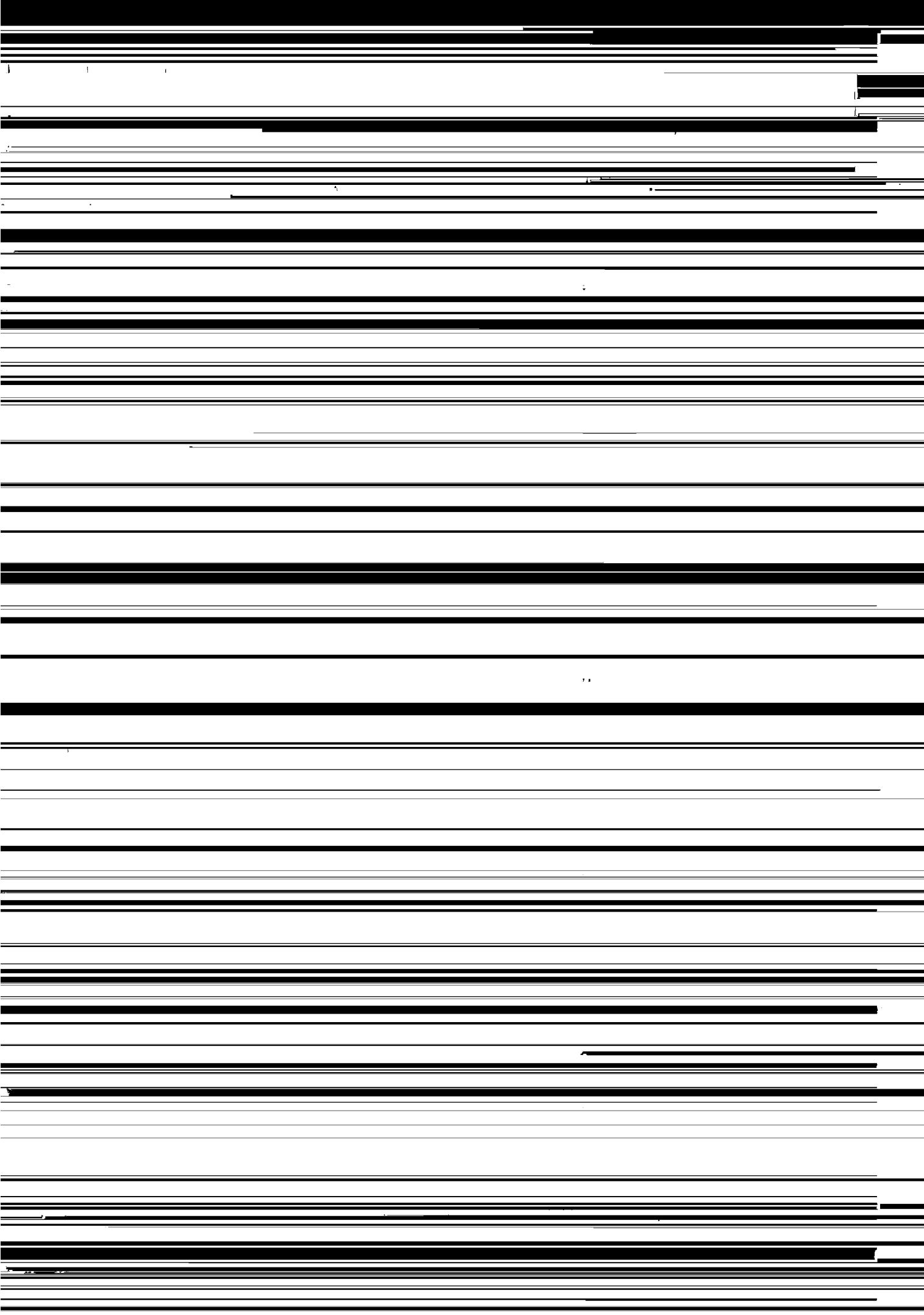

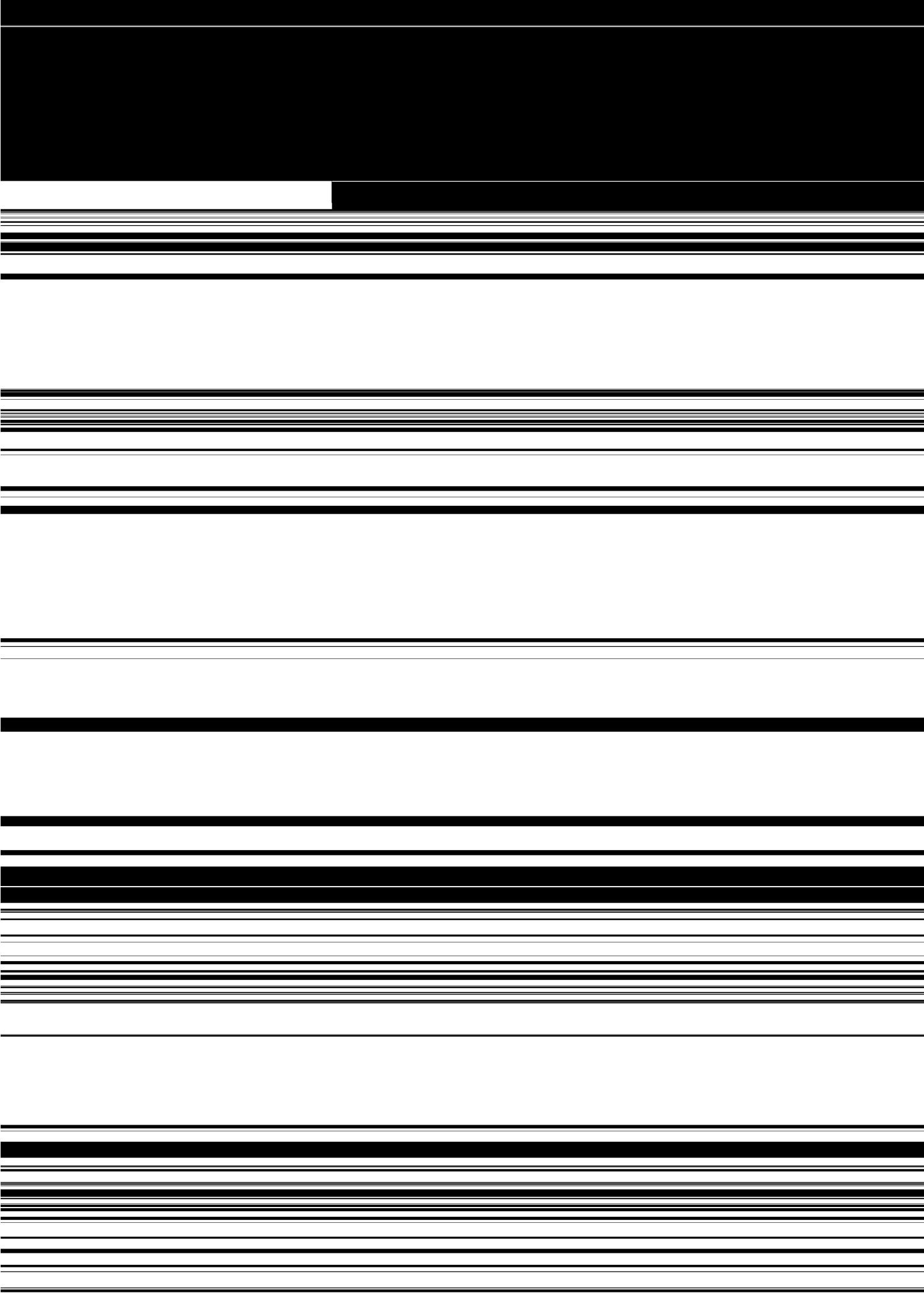

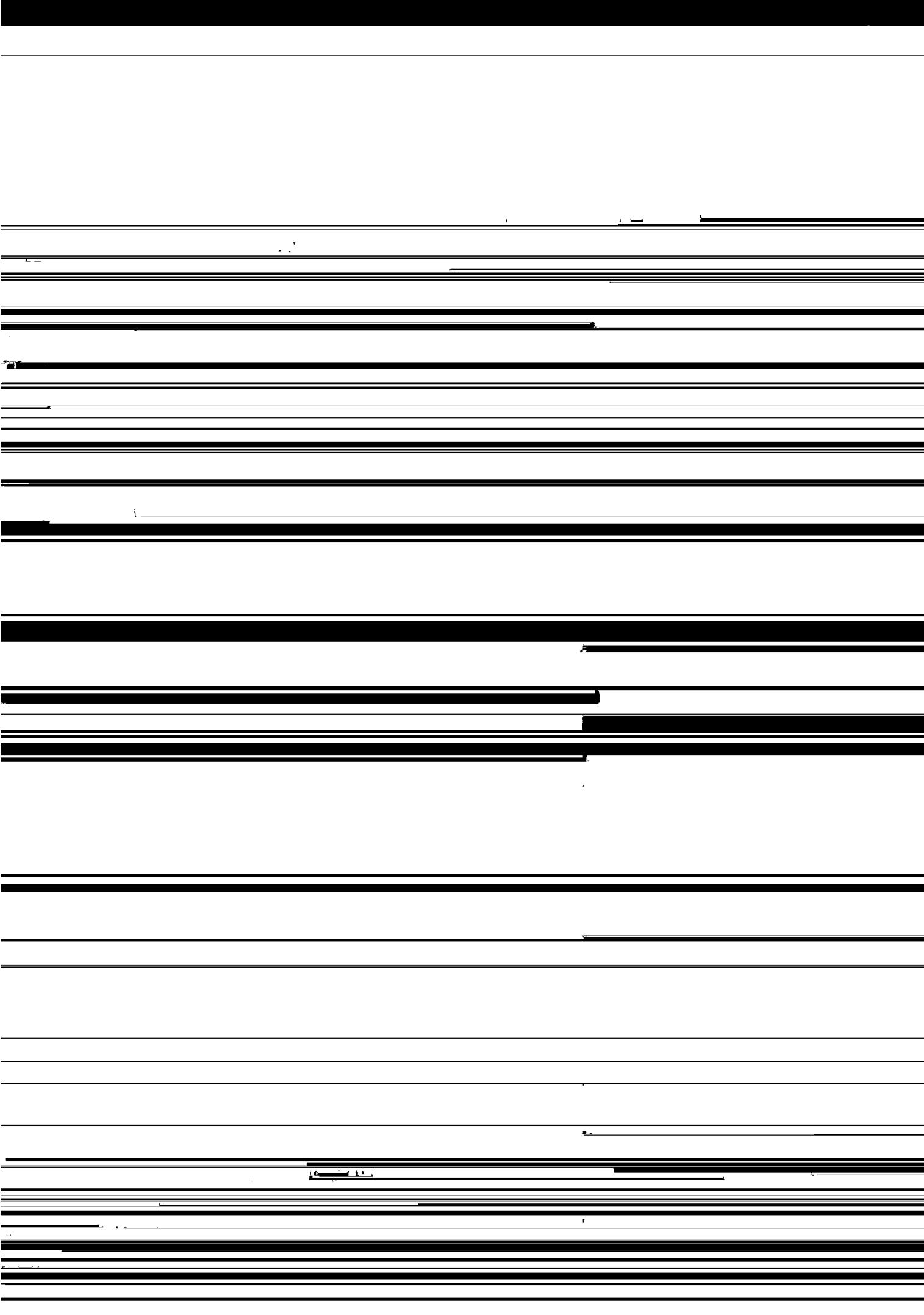

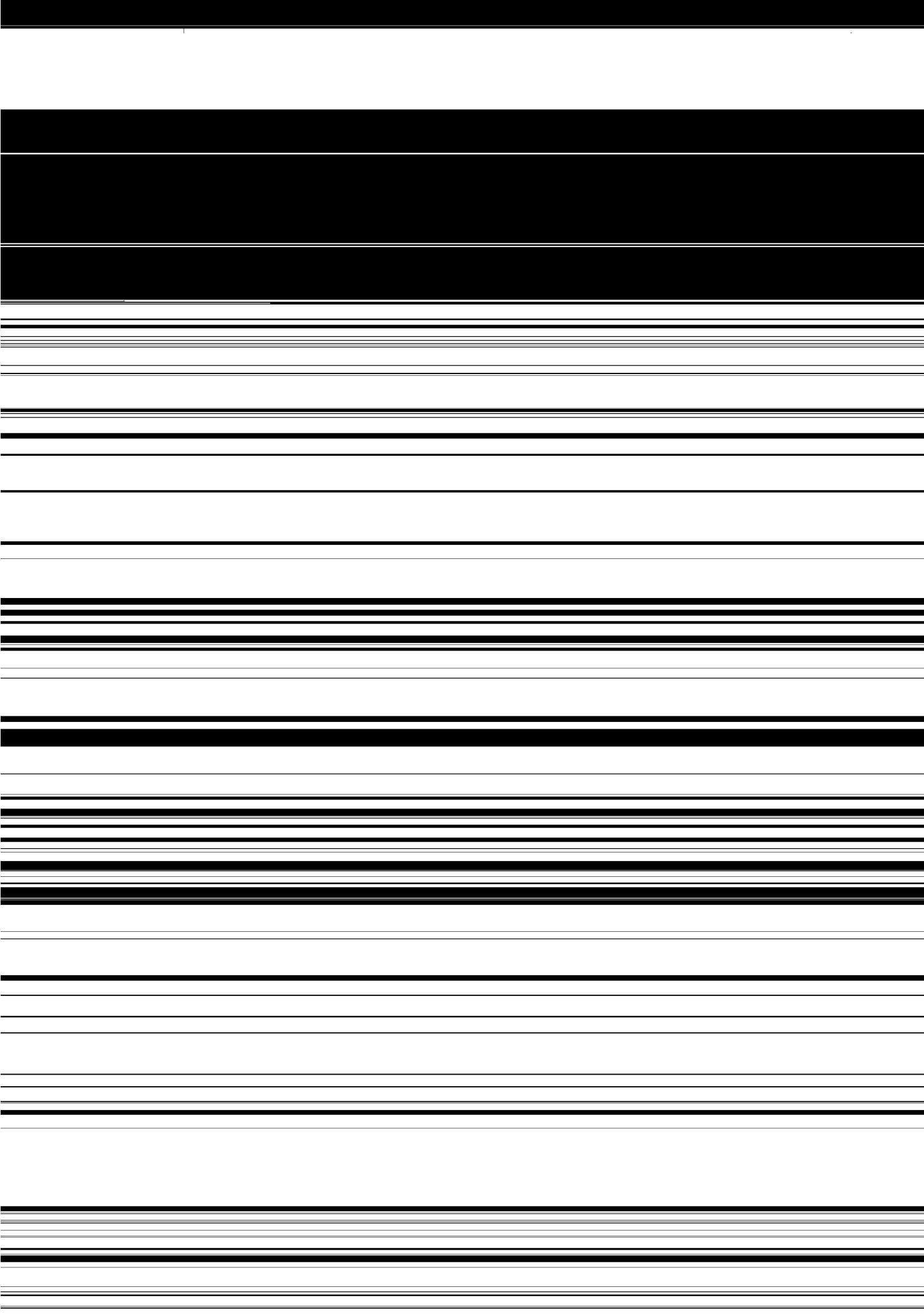

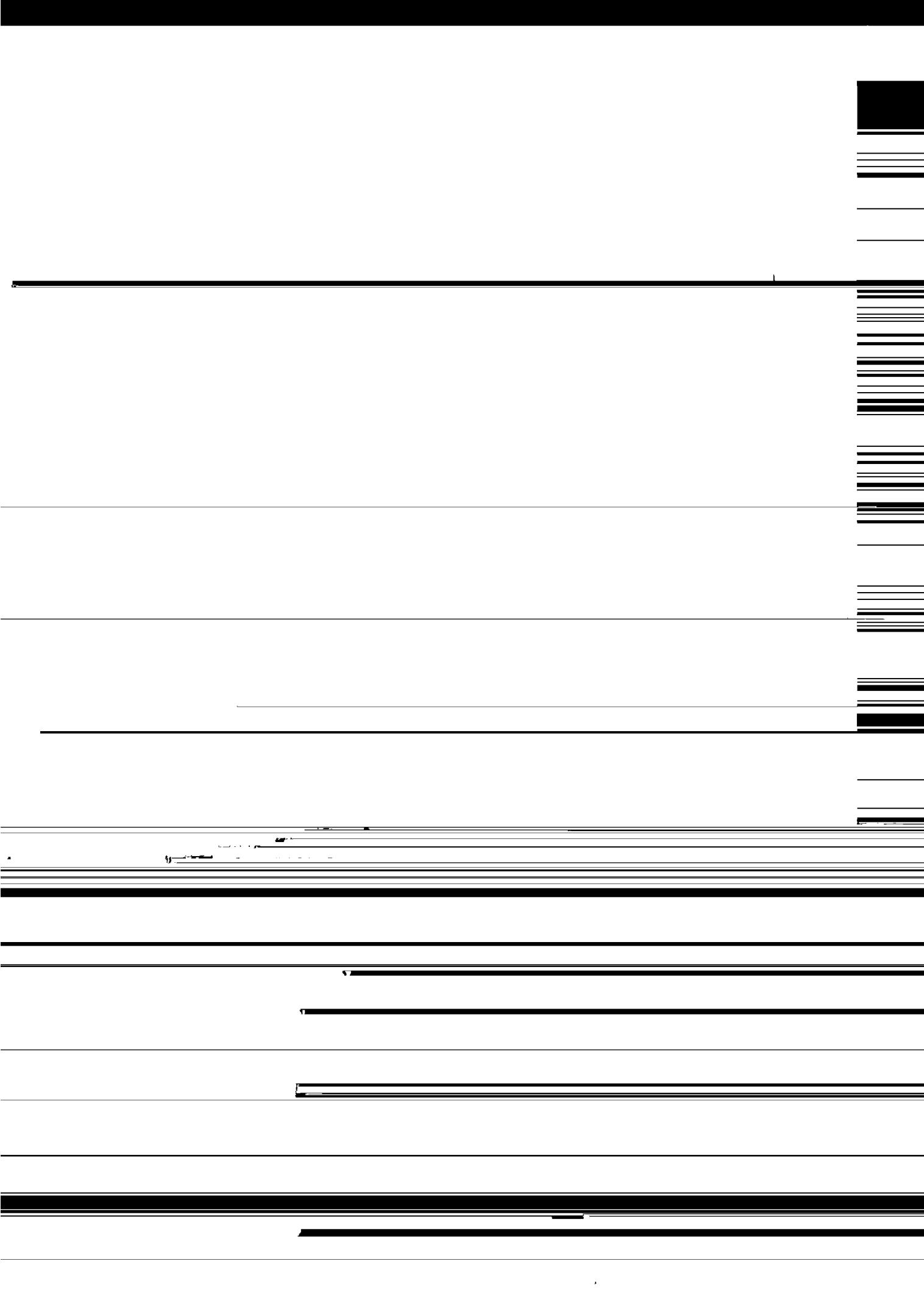

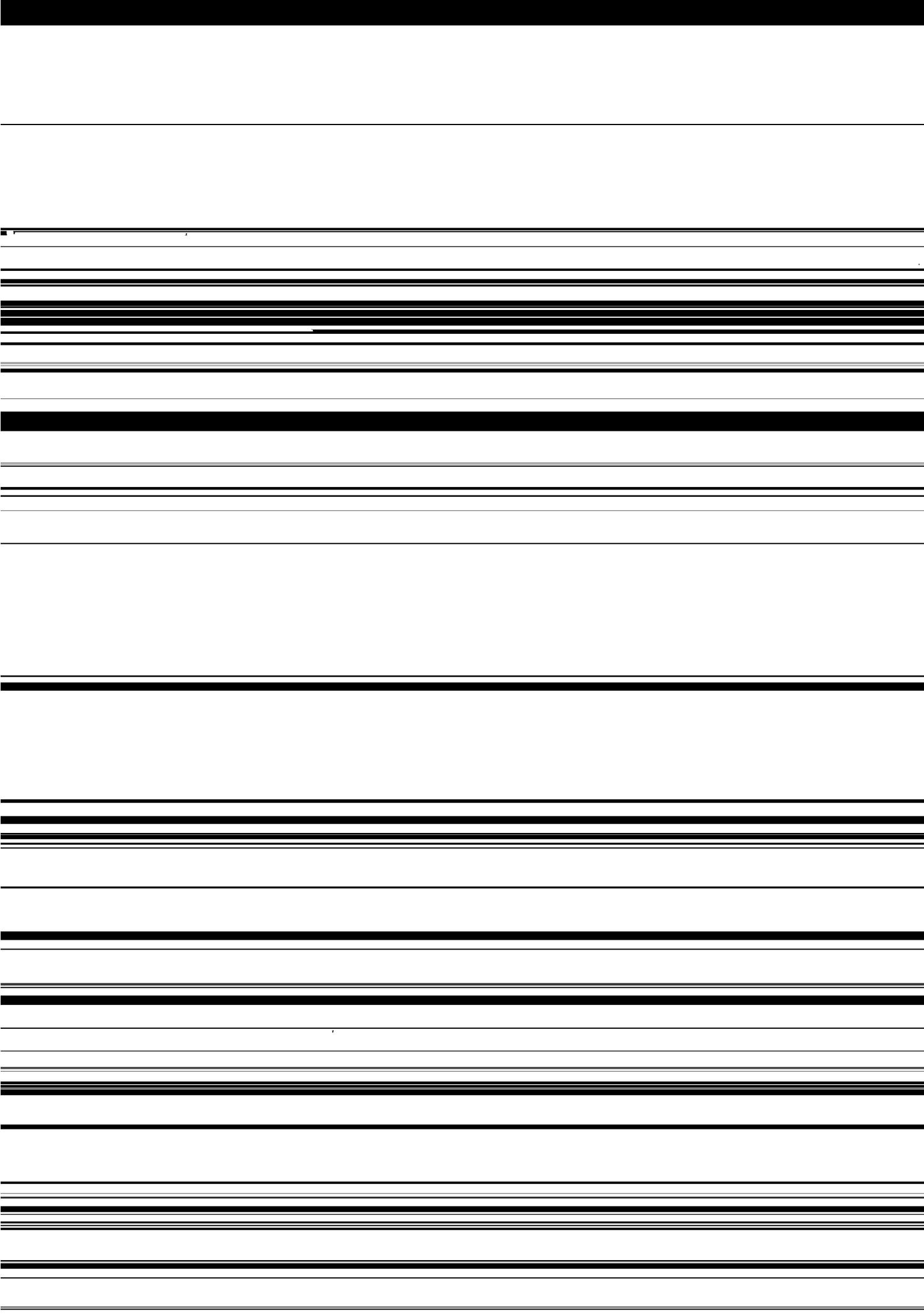

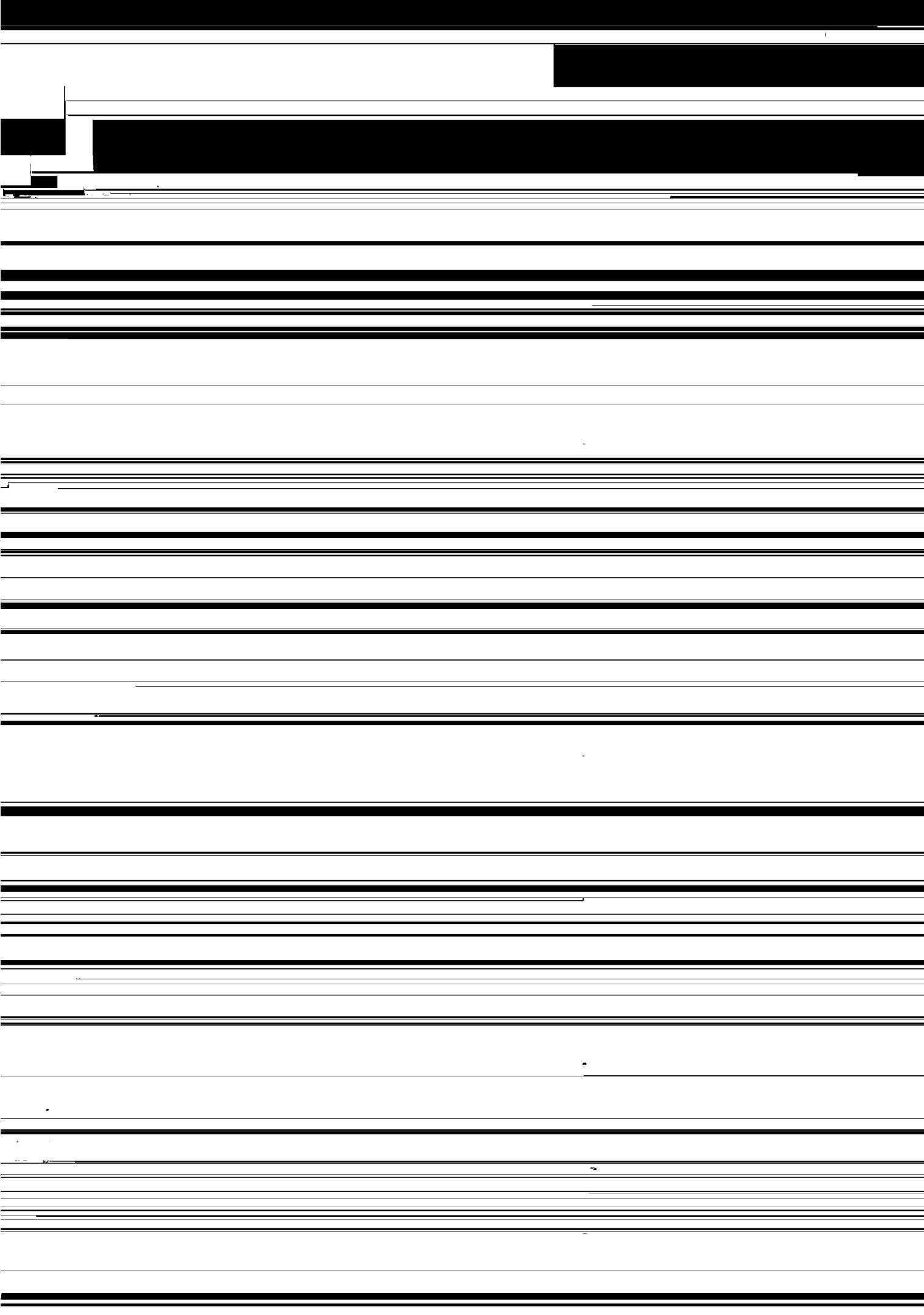

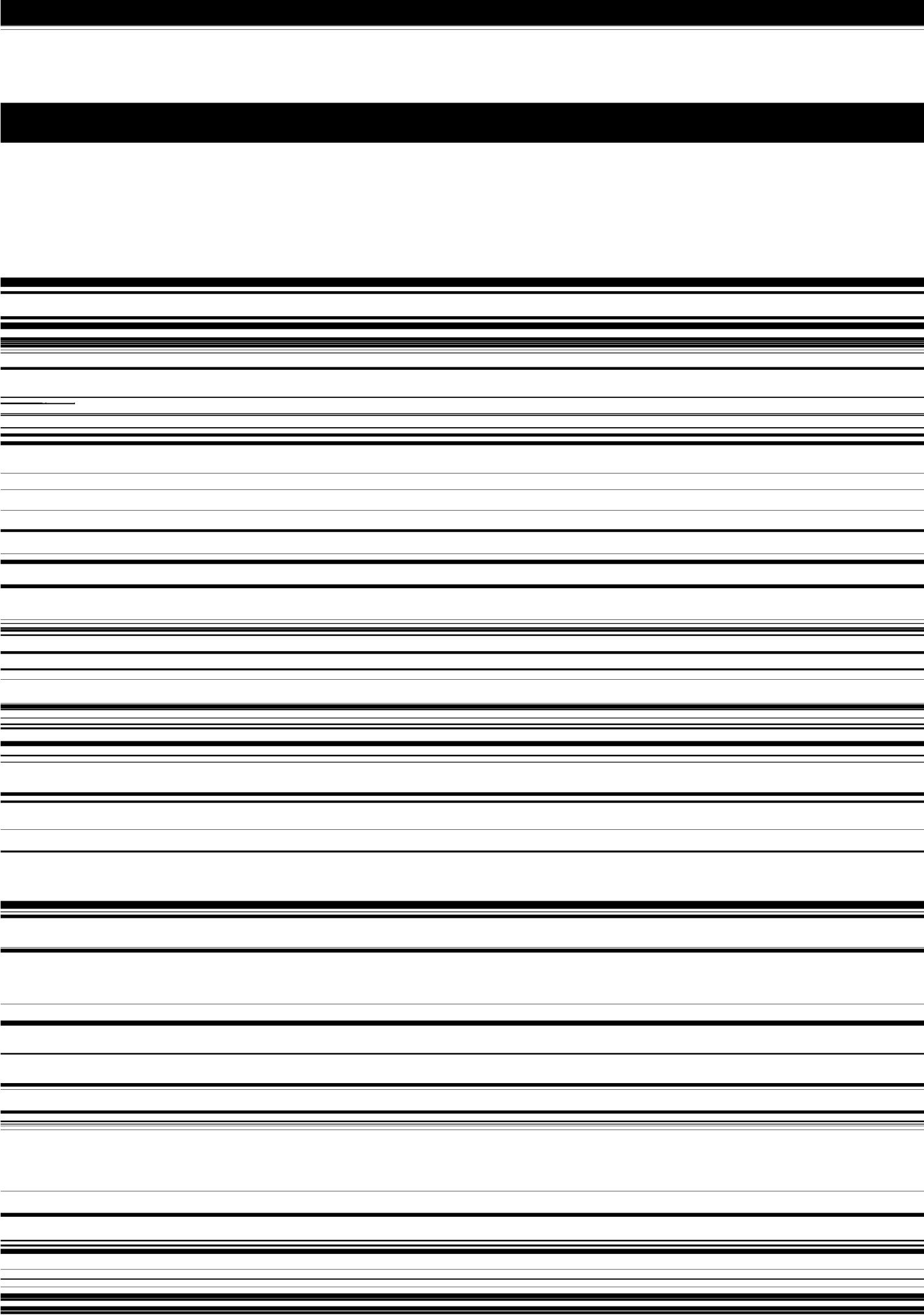

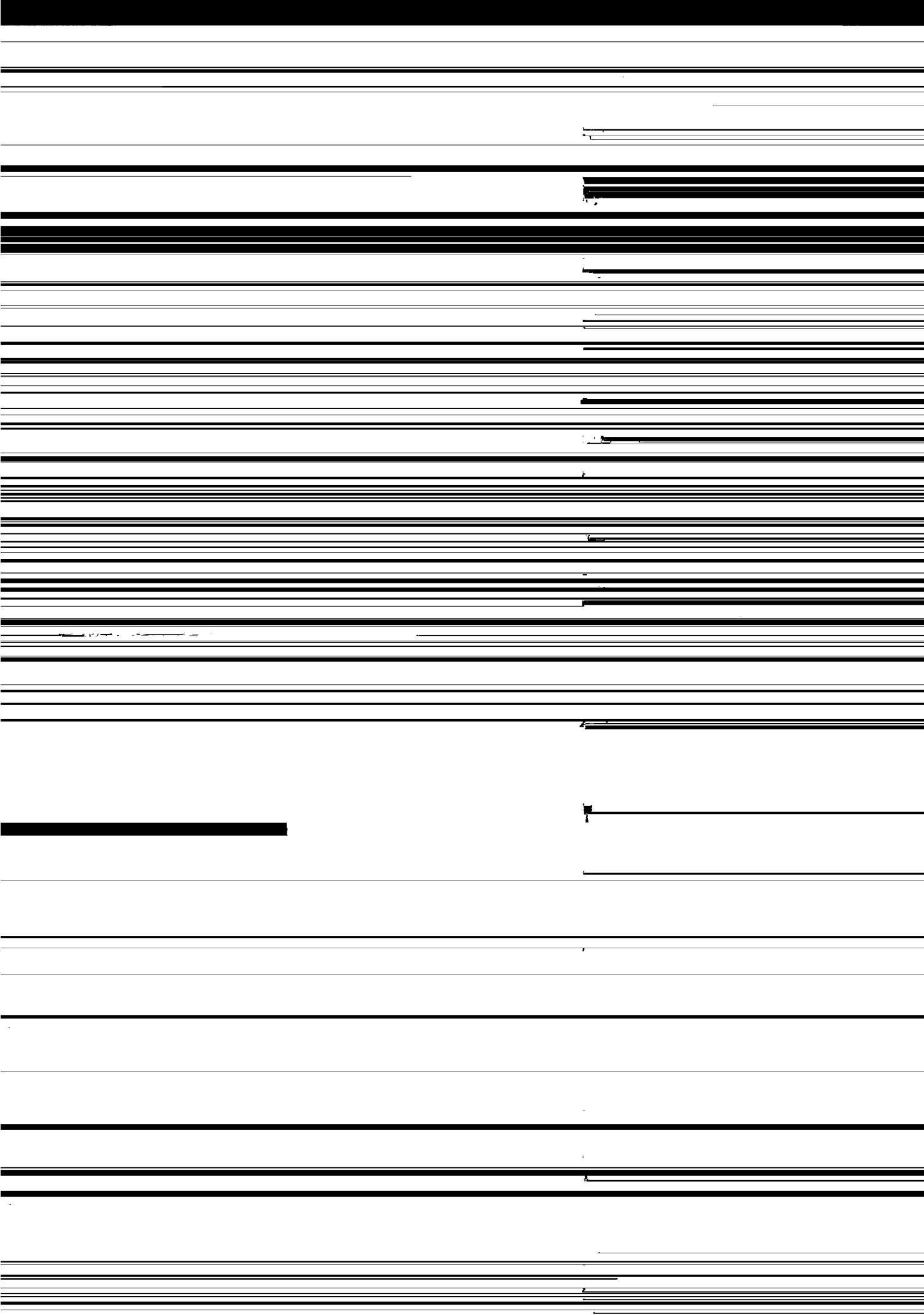

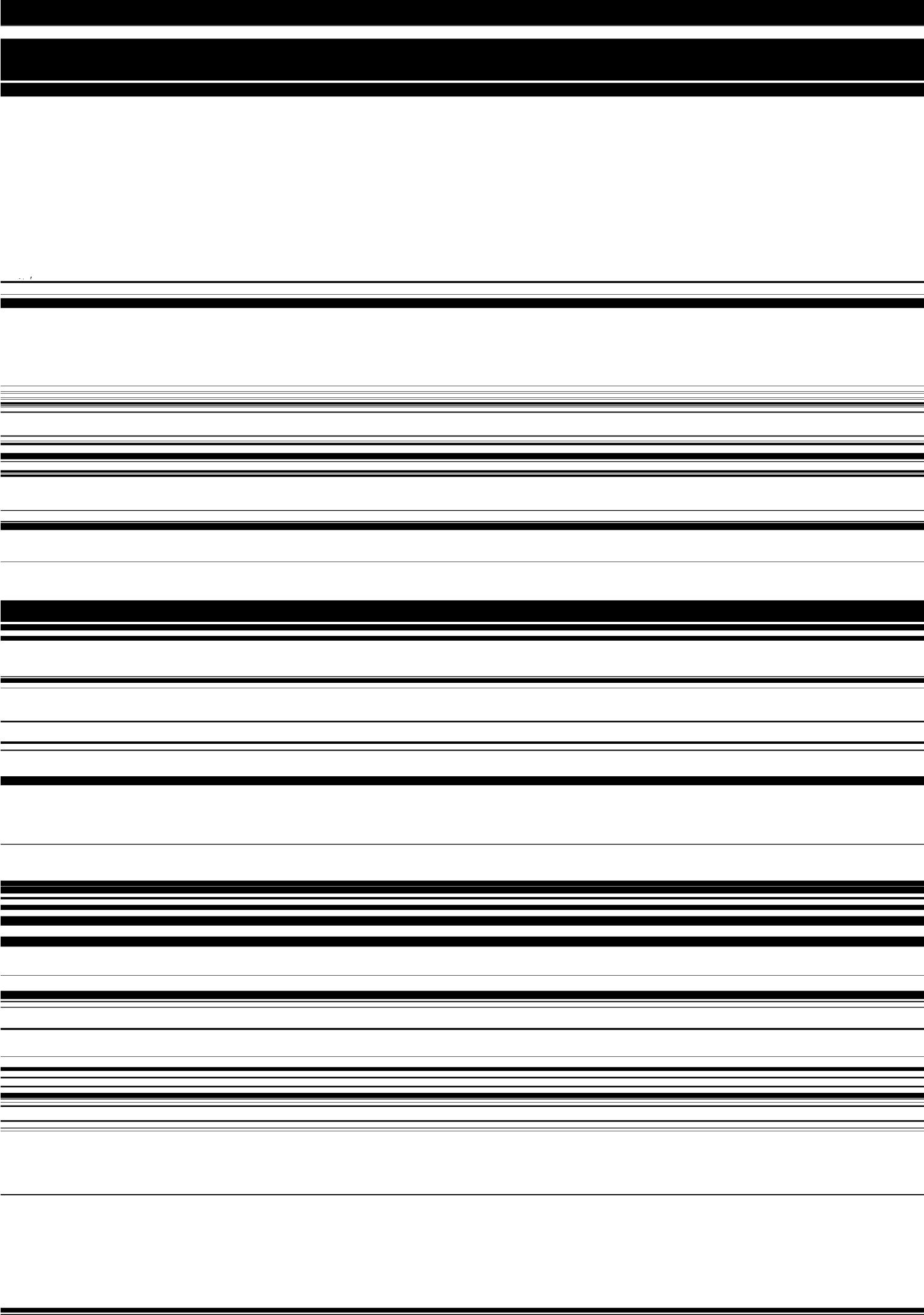

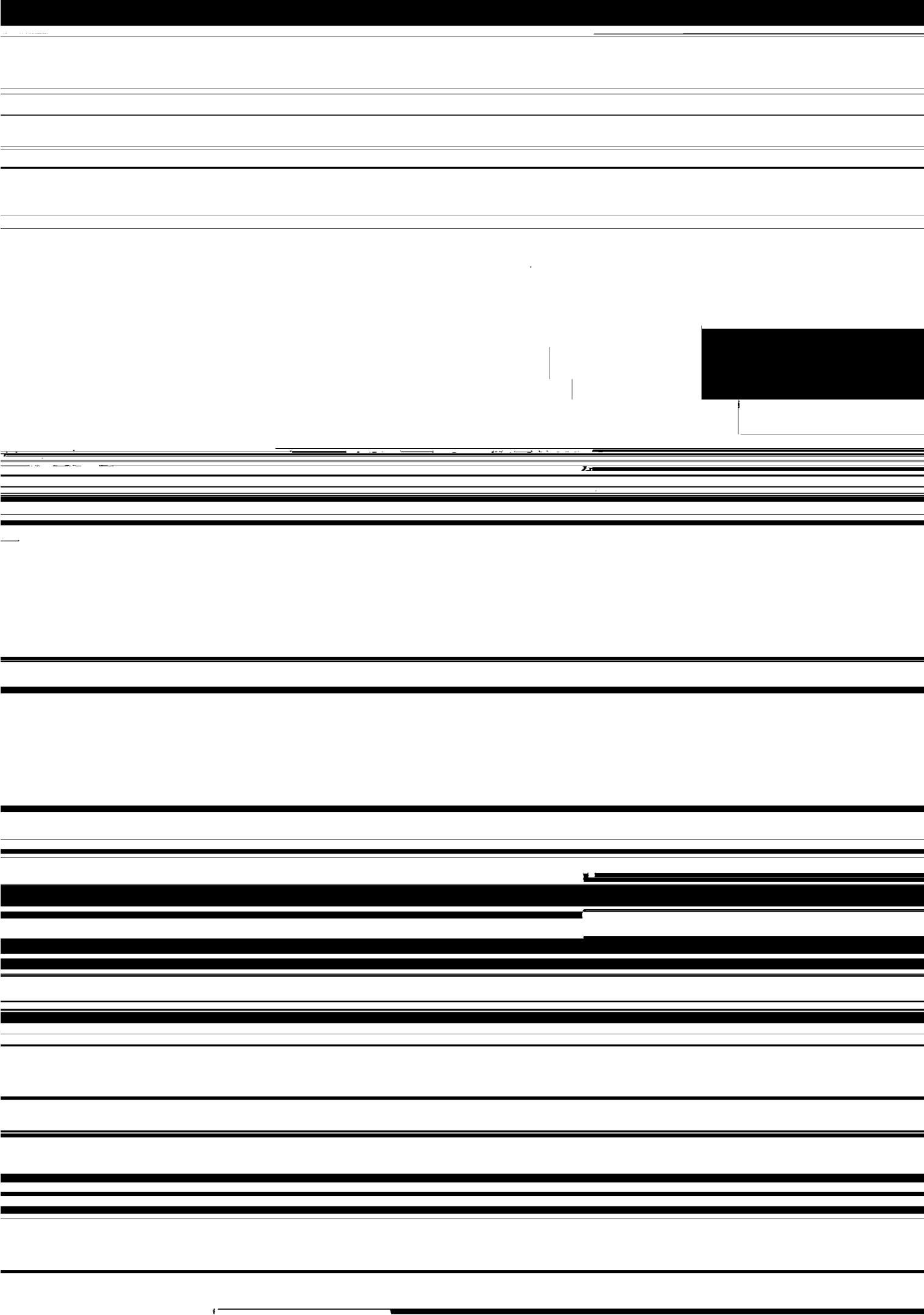

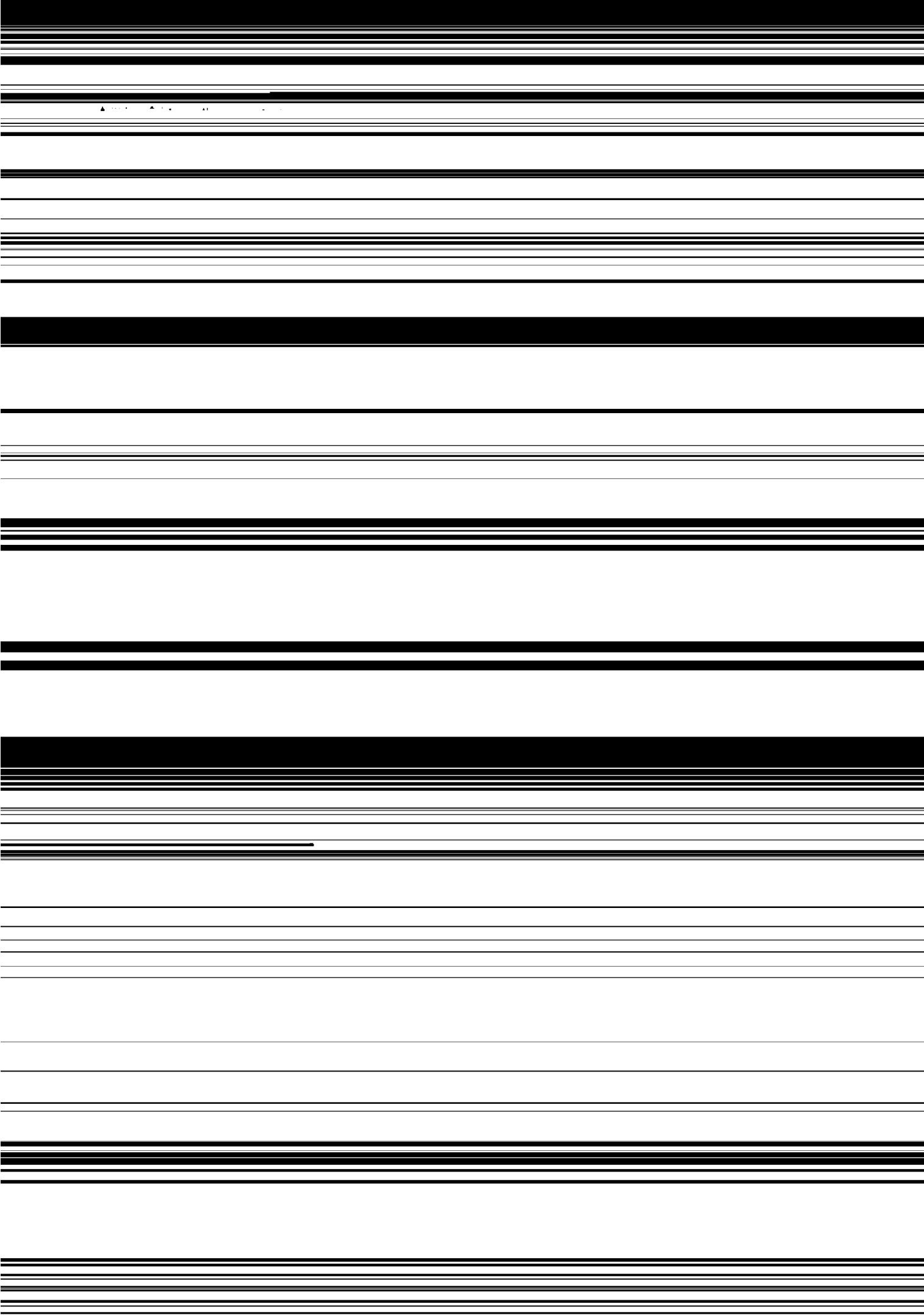

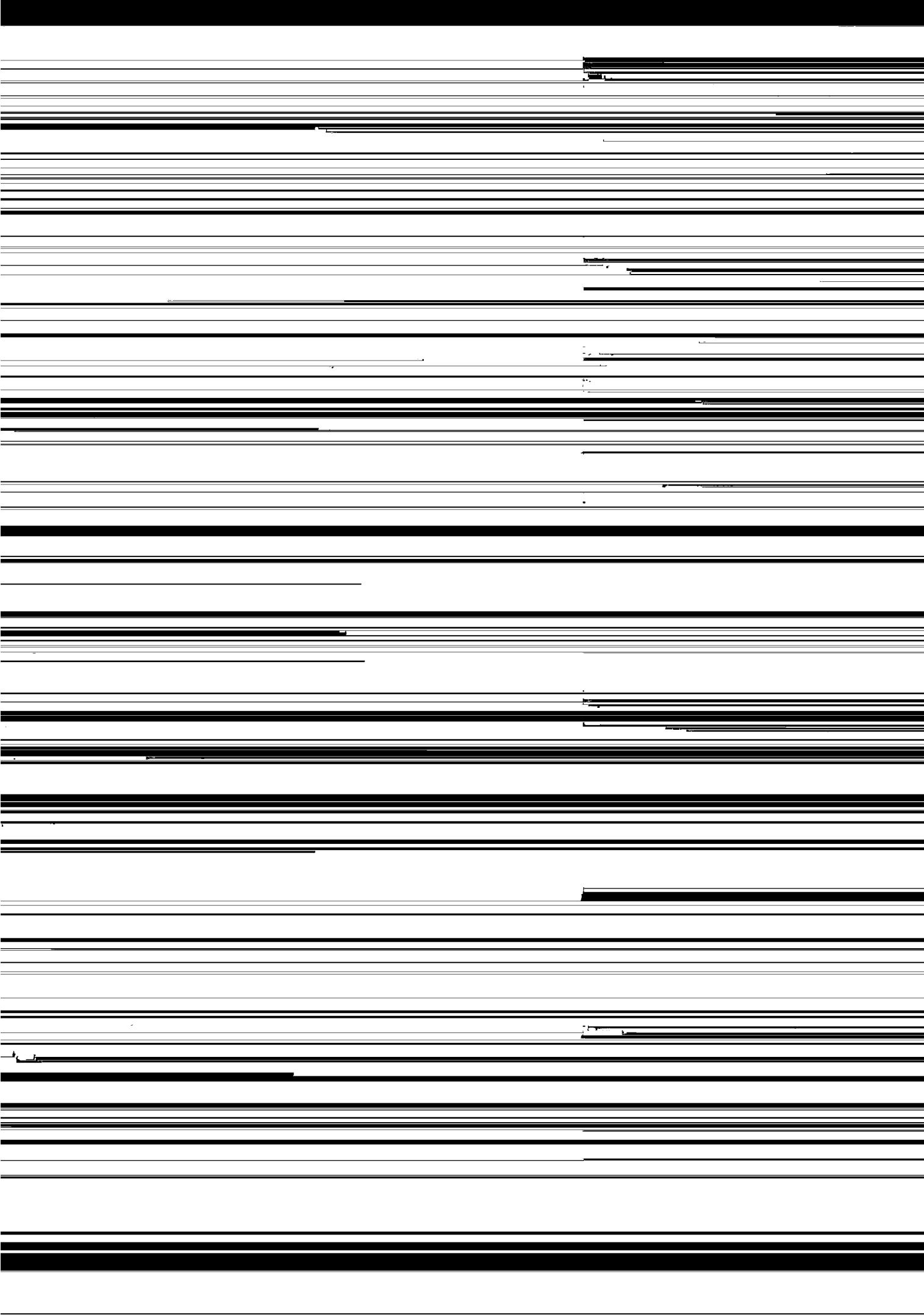

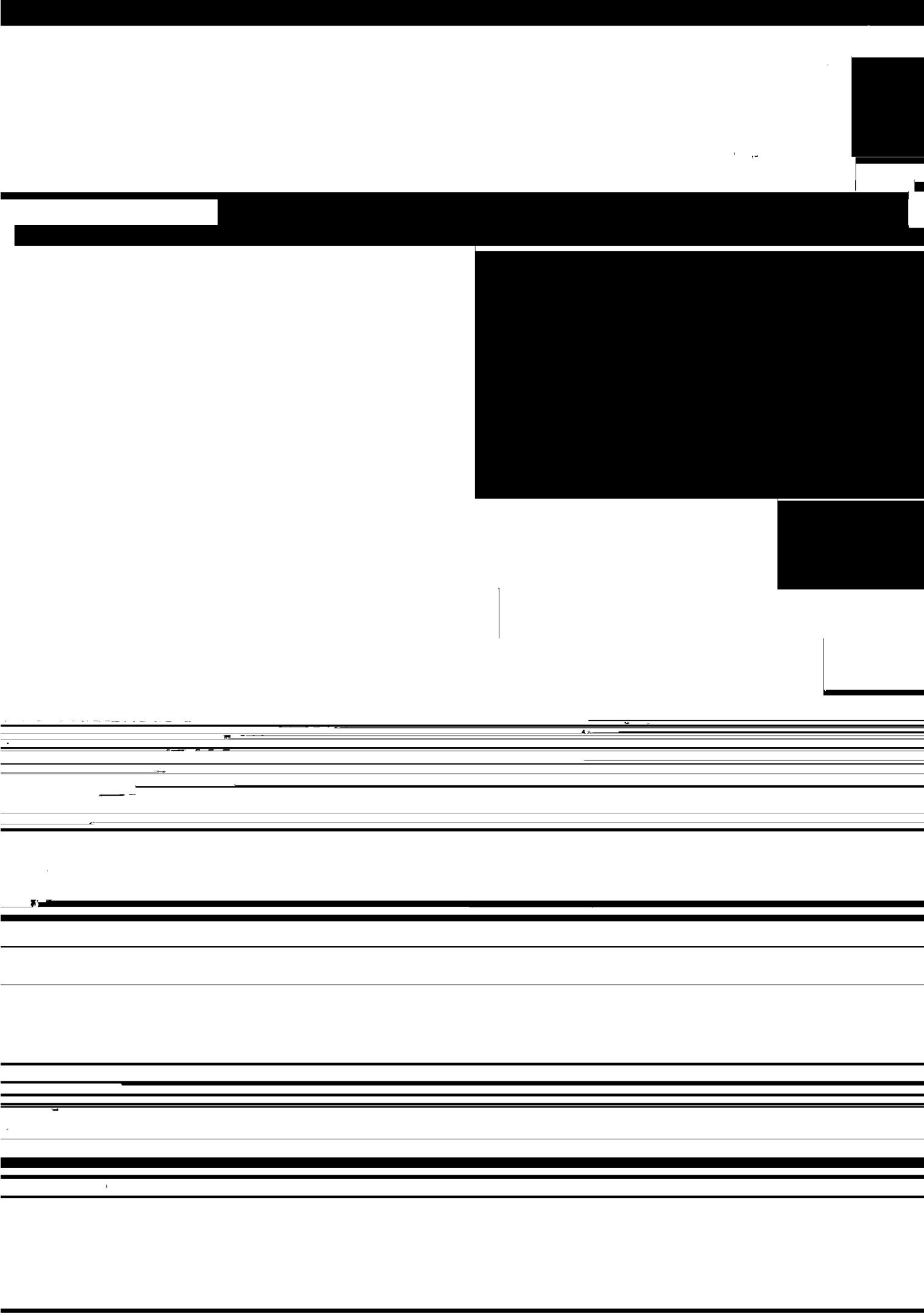

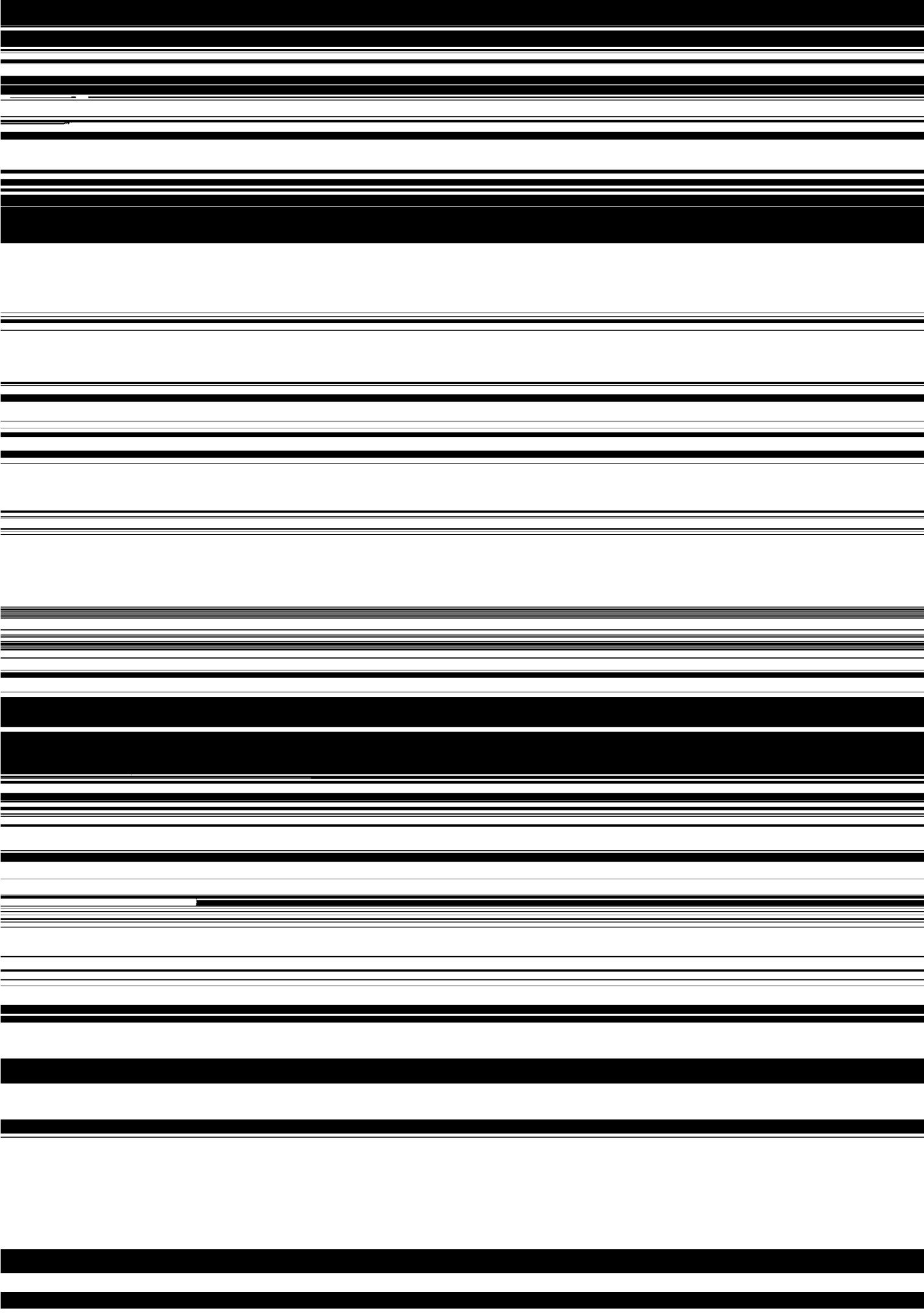

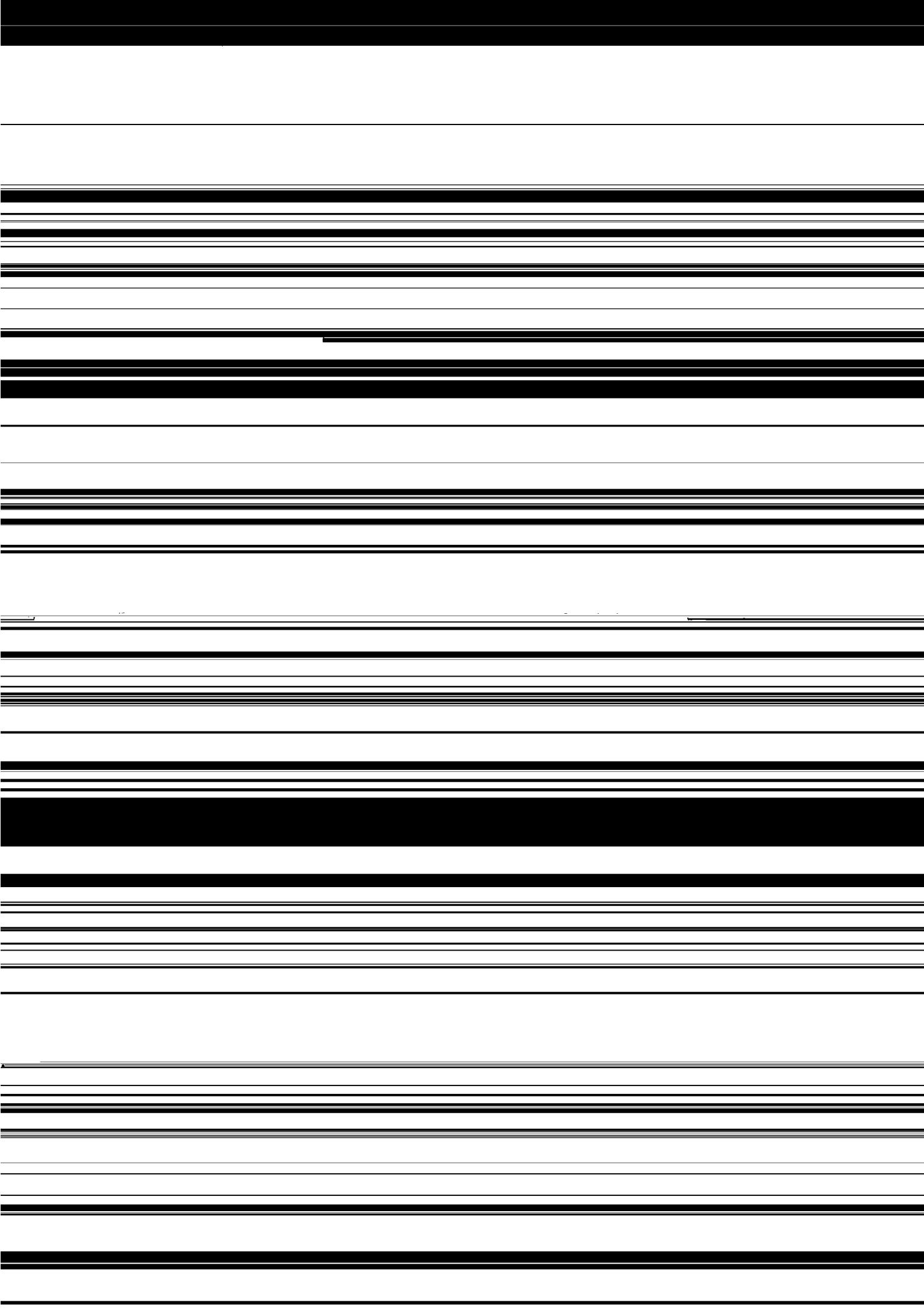

UDK 91(497.12-2/4)(083.86)=863
Prostorske enote, register, Slovenija

Zvonimir D. BERLOT
61000 Ljubljana, Yu, Geodetski zavod SR Slovenije, Šaranovičeva 12
PROSTORSKE ENOTE IN PROBLEMI PRI VZPOSTAVITVI REGISTRA PROSTORSKIH ENOT

Geodetski vestnik, 20 (1976) 2, p. 85
(Sn) Izv.(Sn,En)

Prostorske podatke zajemamo glede na njihovo naravo po različno velikih enotah nepravilnih oblik. Za sočasno obdelavo in prikazovanje tako zbranih podatkov je treba izdelati hierarhijo ujemanja različnih prostorskih enot. Pri vklapljanju najpomembnejših družbenih, statističnih in upravnih enot v hierarhijo se srečujemo s petimi skupinami neskladij. Navedena so načelna izhodišča in praktični nasveti za reševanje neskladij.

GV - 5

Razprava

528.93 (497.12) = 863
Slovenija, topografska kartografija

ROTAR, J.

TEMELJNE TOPOGRAFSKE KARTE

Geodetski vestnik, 20 (1976) 2, p. 81, 1 tab.,
3 kartne priloge, 2 cit.lit., (Sn) Izv.(Sn,En)

Podan je pregled do sedaj izdelanih temeljnih topografskih kart (TTK) pri nas in podan predlog izdelave TTK. Obravnavana je vsebina in uporabnost TTK v praksi.

GV - 7

Avtorski izvleček

013:061.62(497.12):528 = 863

Bibliografija, geodezija, raziskovalne institucije, Slovenija

BREGANT,B.; ROJC,B.; VODOPIVEC,F.

RAZISKOVALNE NALOGE INŠITUTA ZA GEODEZIJO IN FOTOGRAFETO, INŠITUTA GEODETSKEGA ZAVODA SRS IN GEODETSKEGA ODDELKA FAKULTETE ZA ARHITEKTURO, GRADBENIŠTVO IN GEODEZIJO UNIVERZE V LJUBLJANI OD LETA 1965 DO 1975

Geodetski vestnik, 20(1976)2, p. 89, 1 cit.list.

(Sn) Izv.(Sn,En)

Podan je seznam neobjavljenih in bibliografija objavljenih raziskovalnih nalog. Bibliografski opis je prirejen mednarodnemu standardu ISBD (M), ki ga je izdala IFLA. Razložene so uporabljene kratice.

GV - 6

Bregant

013:061.62(497.12):528 = 863

Bibliography, Geodesy, Research Institutions, Slovenia

BREGANT, B., ROJC, B., VODOPIVEC, F.

RESEARCH TASKS OF THE INSTITUTE FOR SURVEYING AND PHOTOGRAFOMETRY, OF THE INSTITUTE OF THE "GEODETSKI ZAVOD SRS" AND OF THE SURVEY DEPARTMENT OF THE FACULTY FOR ARHITECTURE, CIVIL ENGINEERING AND GEODESY, UNIVERSITY OF LJUBJANA FROM 1965 TO 1975

Geodetski Vestnik, 20(1976) 2, p. 89, 1 cit.lit.
(Sn) Abstr. (Sn,En)

In the paper a list of unpublished research tasks and the bibliography of the published research tasks is given. The bibliographical description is arranged according to the international standard of ISBD (M) by IFLA. The used labels are explained.

GV - 6

Bregant

Bibliography

UDC 91(497.12-2/4)(083.86)=863

Register, Slovenia, Spatial Units

Treatise

Zvonimir D. BERLOT

61000 Ljubljana, Yu, Geodetski zavod SR Slovenije, Šaranovičeva 12

SPATIAL UNITS AND PROBLEMS OF WORKING OUT THE REGISTER OF SPATIAL UNITS

Geodetski vestnik, 20(1976) 2, p.85, (Sn) Abstr. (Sn,En)

Spatial data are collected in spatial units of different size and irregular pattern according to their character. For the simultaneous processing and representation of these data a hierarchy of corresponding different spatial units must be worked out. There are five categories of incompatibilities regarding the introduction of the most outstanding social, statistical and administrative units in this hierarchy. In the paper basic and practical advices regarding the mentioned incompatibilities are given.

GV - 5

Author's Abstract

528.93 (497.12) = 863

Slovenia, Topographical Cartography

Discussion

ROTAR, J.

BASIC TOPOGRAPHIC MAPS

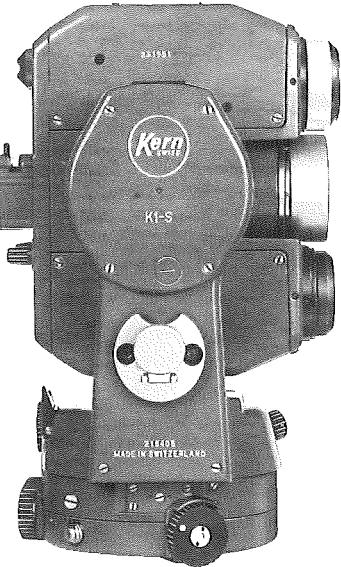
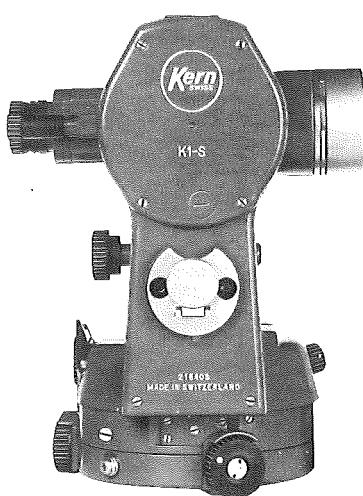
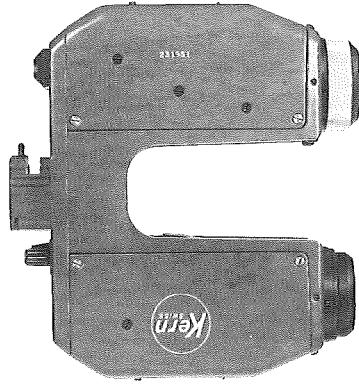
Geodetski vestnik. 20(1976)2, p. 81, 1 tab., 3 map examples,
2 cit.lit., (Sn) Abstr. (Sn,En)

A survey of up to now completed sheets of the basic topographic maps in Slovenia is given together with the proposals for the further execution. The contents and the practicability of these maps is discussed.

GV - 7

Author's Abstract

1 2 3

DM500

ta na daljnogled teodo-
litata natakljivi elektro-
optični daljinomer: maj-
hen, 1.6 kg lahek in
kompakten, meri razdal-
je do 500 m in več na
nekaj milimetrov natan-
čno. Merjenje sledi po-
polnoma avtomatično; za
pripravo so potrebni sa-
mo trije krmilni gibi.

DKM 2-A K 1-S

uspešni sekundni teodo-
lit DKM 2-A z digita-
liziranim odčitavanjem
krogov (direktno $2^{\circ}c/1''$), ali novi inženirski teo-
dolit K 1-S z udobnim
odčitavanjem razdelb (di-
rektno $1^{\circ}/0.5'$). Dva
moderna, sposobna KER-
NOVA teodolita z avto-
matsko višinsko kolima-
cijo.

DM 500/DKM 2-A DM 500/K 1-S

dva nedosežno pripravna elek-
tronska tahimetra. Eno samo na-
viziranje zadostuje za merjenje
razdalje, vertikalnega kota in
smeri. Vsi krmilni vijaki in na-
prave za odčitke se nahajajo v
višini opazovalčevih oči. Vzvra-
čanje daljnogleda ostane. In pri
izmenjavi stojisča se more pre-
nesti udobno na stativu celotna
oprema.

Kern et Co. AG, 5001 Aarau
Werke für Präzisionsmechanik
und Optik
Telefon 064 251111

Kern et Co. AG, CH-5001 Aarau Švica
Senden Sie mir bitte Ihre neuen Prospekte über
Pošljite mi prosim vaše nove prospakte o

Kern DM 500 Kern DKM 2-A Kern K 1-S

Name - ime _____

Beruf - poklic _____

Adresse - naslov _____

Uvozne in servisne usluge opravlja: MLADOST ZAGREB,

Predstavništvo Ljubljana Celovška c. 143